

สรุปข่าวประจำวัน ที่ 22-28 เมษายน 2569

พาณิชย์ควงผู้ส่งออกบุกญี่ปุ่น กระชับสัมพันธ์ผู้นำเข้า จัดโปรโมตข้าวหอมมะลิไทย

กรมการค้าต่างประเทศนำคณะผู้ส่งออกข้าวไทยเยือนญี่ปุ่น พบปะหารือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนญี่ปุ่น เผยผู้นำเข้าเชื่อมั่นในคุณภาพ มาตรฐานของข้าวไทย และจะนำเข้าต่อเนื่อง หลังมีความต้องการนำไปใช้แปรรูปและในร้านอาหาร พร้อมขอกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมงญี่ปุ่น พิจารณานำเข้าข้าวไทยในระดับ 3 แสนตันต่อไป ระบุยังได้จัดกิจกรรมโปรโมตข้าวหอมมะลิไทย เชิญผู้นำเข้า ผู้ประกอบการ สื่อรวมงาน ชมเสียงเดียวกัน ข้าวไทยโออิชิ

นางอารดา เพ็ชรทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า ระหว่างวันที่ 17-21 เม.ย.2569 ที่ผ่าน กรมได้นำคณะผู้ส่งออกข้าวไทยเดินทางเยือนประเทศญี่ปุ่น เพื่อพบปะหารือและกระชับความสัมพันธ์ทางการค้ากับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าข้าวของญี่ปุ่น พร้อมทั้งจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยร่วมกับร้านอาหารไทยในญี่ปุ่นตามแนวคิด Think Rice Think Thailand เพื่อกระตุ้นความต้องการบริโภคข้าวไทยและรักษาส่วนแบ่งตลาดข้าวไทยในญี่ปุ่นให้เพิ่มขึ้นจากปัจจุบันที่ไทยส่งออกข้าวไปญี่ปุ่นปีละประมาณ 2.9-3 แสนตัน คิดเป็นสัดส่วน 38-39% ของข้าวที่ญี่ปุ่นนำเข้า 7.6 แสนตันต่อปี ซึ่งในปี 2023 ไทยส่งออกข้าวไปญี่ปุ่นปีละประมาณ 6.6 แสนตัน และใช้ในครัวเรือนและร้านอาหาร 1 แสนตัน

โดยในการเดินทางไปครั้งนี้ กรมได้นำคณะพบกับบริษัท Overseas Merchandise Inspection Company (OMIC) ซึ่งเป็นหน่วยงานตรวจสอบคุณภาพข้าวนำเข้าของญี่ปุ่น พบกับผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ ได้แก่ บริษัท Itochu Corporation จำกัด บริษัท Kanematsu Corporation จำกัด และบริษัท Kitoku Shinryo จำกัด ซึ่งทั้ง 4 บริษัท ยืนยันว่าข้าวไทยมีคุณภาพดี ปลอดภัยต่อผู้บริโภคจนถึงปัจจุบัน มีการส่งมอบตามกำหนด และจะนำเข้าข้าวไทยต่อไป แม้ว่าการนำเข้าข้าวไทยนอกโควตาที่ต้องเสียภาษีประมาณ 341 เยนต่อกิโลกรัม (68 บาทต่อกิโลกรัม) และผู้นำเข้า 3 บริษัทยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าความต้องการข้าวไทยในญี่ปุ่นยังคงมีอย่างต่อเนื่องในภาคอุตสาหกรรมแปรรูป อาทิ เซมเบ้ โยซู มิโซะ และเหล้าอาวาโมริ และเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและร้านอาหาร

ทั้งนี้ ยังได้พบหารือกับบริษัท Hanamaruki Foods Inc. ซึ่งเป็นผู้ผลิตมิโซะรายใหญ่ของญี่ปุ่น โดยผลิตภัณฑ์ของบริษัทใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้า โดยที่ผ่านมาใช้ข้าวญี่ปุ่นเท่านั้น ต่อมาเห็นว่าข้าวไทยมีคุณสมบัติและรสชาติที่ดีและใกล้เคียงกับข้าวญี่ปุ่น ประกอบกับราคาข้าวไทยเหมาะสม จึงได้ปรับสูตรมิโซะสำหรับทำจากข้าวไทย ปัจจุบันข้าวไทยจึงเป็นวัตถุดิบหลักสำคัญในการผลิตมิโซะของบริษัท และยืนยันว่าจะยังคงใช้ข้าวไทยต่อไปอย่างแน่นอน

ส่วนการพบหารือกับอธิบดีกรมผลิตผลการเกษตร (Crop Production Bureau) ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (MAFF) ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำหนดปริมาณการนำเข้าข้าวและกำกับดูแลการประมูลเพื่อนำเข้าข้าวของญี่ปุ่น โดยทั้ง 2 ฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและมุมมองเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าข้าวระหว่างกัน โดยฝ่ายญี่ปุ่นให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันราคาข้าวในญี่ปุ่นได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากในระยะที่ผ่านมาภาครัฐโดยหน่วยงาน MAFF ได้ทยอยนำเข้าข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้น (ข้าวญี่ปุ่นนิยมบริโภคข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้น) ใน

สต็อกของรัฐออกมาระบายสู่ตลาด และคาดว่าในเดือน พ.ค.2569 หน่วยงาน MAFF จะเริ่มทยอยเปิดประมูลนำเข้าข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้นจากต่างประเทศ เพื่อทดแทนข้าวในสต็อก ซึ่งกรมได้ยื่นขอให้ญี่ปุ่นพิจารณารักษาระดับการนำเข้าข้าวไทยในปริมาณที่ใกล้เคียงกับที่ผ่านมาประมาณ 3 แสนตันต่อปี เพื่อเป็นการแสดงไมตรีจิตดีต่อกัน

นางอารดา กล่าวว่า กรมยังได้ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทย ณ ร้านอาหารไทย Jasmin Thai Terrace Akasaka ในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีผู้นำเข้าข้าว ผู้ประกอบการ และสื่อมวลชนมาร่วมกิจกรรมรวมประมาณกว่า 40 ราย โดยได้จัดแสดงตัวอย่างข้าวไทยชนิดต่าง ๆ ประกอบด้วยข้าวหอมมะลิไทย ข้าวหอมไทย ข้าวขาว ข้าวเหนียว ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด และข้าวหอมนิล เพื่อนำเสนอความหลากหลายของข้าวไทยที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ควบคู่กับการสร้างการจดจำเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย พร้อมทั้งแจกสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้แก่ แผ่นพับและใบปลิว เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานข้าวไทย เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย และความหลากหลายของข้าวไทย พร้อมแจกของที่ระลึกที่มีเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำ

ขณะเดียวกัน ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ชิมข้าวพรีเมียมไทย ได้แก่ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ และข้าวสังข์หยด ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะทั้งด้านกลิ่น รสชาติ และคุณค่าทางโภชนาการ และมีกิจกรรมสาธิตการปรุงอาหารไทยผัดกะเพราหมูสับ ซึ่งเป็นเมนูยอดฮิตในญี่ปุ่น และได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ทานข้าวหอมมะลิไทยคู่กับอาหารไทยที่เป็นที่นิยมในญี่ปุ่น ได้แก่ ไข่เจียว ผัดกะเพรา แกงเขียวหวาน และต้มยำกุ้ง รวมทั้งอาหารหวานอย่างข้าวเหนียวมะม่วง ซึ่งต่างชื่นชมว่า ข้าวไทยมีรสชาติดี นุ่ม และมีกลิ่นหอมที่เป็นเอกลักษณ์ สร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ ในงานดังกล่าว กรมยังได้มอบเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยให้แก่ร้านอาหารไทย Jasmin Thai Terrace ซึ่งมี 11 สาขาในกรุงโตเกียว เพื่อแสดงว่าร้านอาหารนี้ใช้ข้าวหอมมะลิไทยที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศไทยและมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยปัจจุบันกรมได้มอบเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยให้แก่ร้านอาหารไทยในต่างประเทศทั่วโลกแล้วรวม 41 ร้าน สำหรับประเทศญี่ปุ่น ร้าน Jasmin Thai Terrace เป็นร้านแรกที่ได้รับเครื่องหมายรับรองดังกล่าว โดยกรมจะร่วมกับทูตพาณิชย์กรุงโตเกียว เดินหน้าประชาสัมพันธ์และมอบเครื่องหมายดังกล่าวในญี่ปุ่นต่อไป

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

หดตัว 20.5%! มี.ค.69 ไทยส่งออกข้าวแค่ 4.87 แสนตัน-ยอด 3 เดือนแรก 1.64 ล้านตัน ลบ 9.6%

“สนค.” เผยตัวเลขส่งออกข้าวไทย มี.ค.69 อยู่ที่ 4.87 แสนตัน ลดลง 20.5% จากปีก่อน ขณะที่ 3 เดือนแรก ยอดส่งออก 1.64 ล้านตัน ติดลบ 9.6%

สำนักข่าวอิสรา (www.isranews.org) รายงานว่า เมื่อวันที่ 24 เม.ย.ที่ผ่านมา สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ รายงานสถานการณ์การส่งออกข้าวไทยในเดือน มี.ค.2569 โดยในเดือน มี.ค.2569 ประเทศไทยส่งออกข้าวได้ 487,444.9 ตัน ลดลง 20.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และมูลค่าการส่งออกข้าวอยู่ที่ 303.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 19.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ขณะที่ในช่วง 3 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-มี.ค.2569) ประเทศไทยส่งออกข้าวได้ในปริมาณ 1,641,097.9 ตัน ลดลง 9.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีมูลค่าส่งออกข้าวทั้งสิ้น 954.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 16.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับสถานการณ์ราคาส่งออกข้าวไทย พบว่าในช่วง 3 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-มี.ค.2569) ราคาส่งออกข้าวไทยอยู่ที่เฉลี่ย 581.8 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ลดลง 7.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเฉพาะราคาส่งออกข้าวไทยในเดือน มี.ค.2569 พบว่าอยู่ที่ระดับราคา 622.6 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน เพิ่มขึ้น 1.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ก่อนหน้านี้ ร.ต.ท.เจริญ เหล่าธรรมทัศน์ นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ระบุว่า สถานการณ์การสู้รบในภูมิภาคตะวันออกกลาง และการปิดช่องแคบฮอร์มุซ จะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวไทยอย่างแน่นอน เนื่องจากในภูมิภาคตะวันออกกลาง มีการนำเข้าข้าวสารจากไทยประมาณ 1 ล้านตัน/ปี ส่วนสมาคมฯ จะปรับเป้าหมายการส่งออกข้าวในปีนี้ ซึ่งตั้งเป้าไว้ที่ 7 ล้านตันหรือไม่ คงต้องสงครามหยุดก่อน จึงค่อยมาว่ากัน

ขณะที่ นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย กล่าวว่า ในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-ก.พ.2569) ไทยส่งออกข้าวได้ประมาณ 1 ล้านตัน แต่หลังจากเกิดสงครามระหว่างสหรัฐ-อิสราเอล และอิหร่าน สายเรือที่เดินทางไปตะวันออกกลางหยุดชะงักเกือบทั้งหมด ซึ่งจะทำให้การส่งออกข้าวไทยในภาพรวมช่วงเดือน มี.ค. ต่อเนื่องจนถึงเดือน เม.ย.2569 ลดลงแน่นอน

ที่มา สำนักข่าวอิศรา

‘ศุภจี’ รับ 11 ข้อเสนอสมาคมชาวนา ดูแลข้าวไทยครบวงจร

‘ศุภจี’ รับหนังสือสมาคมชาวนาไทย จับมือบูรณาการดูแล “ข้าวไทยทั้งระบบ” ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ สร้างเสถียรภาพรายได้เกษตรกร

นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ลงพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นประธานเปิดการประชุมสามัญประจำปี 2569 ของสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย โดยมี ร้อยตรีจักรา ยอดมณี รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ นายชวนินทร์ วงศ์สถิตจิรกาล ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายวิฑูรย์ มณีเนตร อธิบดีกรมการค้าภายใน นายอานนท์ นนทรีย์ อธิบดีกรมการค้า นายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย นายศรายุทธ ยิ้มยวน สมาชิกวุฒิสภา พร้อมผู้บริหารจากกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และตัวแทนเกษตรกรจาก 57 จังหวัดกว่า 200 ราย เข้าร่วม ณ The Cavalli Casa Resort เพื่อสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะของภาคเกษตรกร และเชื่อมโยงสู่การกำหนดนโยบายภาครัฐให้ตอบโจทย์สถานการณ์จริง

นางศุภจี กล่าวว่า ปัจจุบันภาคเกษตร โดยเฉพาะข้าว ต้องเผชิญกับ “วิกฤตซ้อนวิกฤต” ทั้งภาวะเศรษฐกิจโลก ความผันผวนด้านภูมิรัฐศาสตร์ ต้นทุนพลังงานที่สูงขึ้น รวมถึงความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศ ทั้งภัยแล้งและฝนตกหนักในบางช่วง ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรไม่ใช่เฉพาะประเทศไทยที่เผชิญปัญหา แต่เป็นวิกฤตร่วมของโลก สิ่งที่เราต้องทำคือการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ทั้งภาครัฐ ภาคเกษตร และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงพาณิชย์ในฐานะปลายน้ำ จำเป็นต้องทำงานเชื่อมโยงกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดูแลต้นน้ำ และภาคอุตสาหกรรมในกลางน้ำเพื่อให้ทั้งระบบเดินหน้าไปพร้อมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

รองนายกรัฐมนตรีฯ เปิดเผยว่า ได้รับข้อเสนอหนังสือข้อเสนอจากสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย ทั้งใน ส่วนของมาตรการเร่งด่วน 6 ข้อ และมาตรการระยะยาว 5 ข้อ ซึ่งสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของภาคเกษตรไทย

“บางเรื่องสามารถดำเนินการได้ทันที แต่ทุกข้อเสนอจะถูกนำไปประสานกับคณะรัฐบาล เพื่อเร่ง ดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและทันท่วงที” นางศุภจี กล่าว

เดินหน้าดูแล “ต้นน้ำ”

ในส่วนของต้นน้ำ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพและให้ผลผลิตสูงขึ้น โดยชี้ว่า ปัจจุบันผลผลิตข้าวไทยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 400-700 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่บางประเทศคู่แข่งสามารถผลิตได้ถึง 1,500 กิโลกรัมต่อไร่

ดังนั้น จึงต้องเร่งพัฒนาเมล็ดพันธุ์ให้แข็งแรง ควบคู่กับการบริหารจัดการดินและปุ๋ยอย่างเหมาะสม โดย ทำงานร่วมกับกรมวิชาการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตอย่างแม่นยำ ลดต้นทุน และ เพิ่มผลผลิตในระยะยาว นอกจากนี้ ยังเตรียมประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณามาตรการช่วยเหลือต้นทุน ด้านพลังงานและค่าขนส่ง ซึ่งเป็นภาระสำคัญของเกษตรกร

หมุนแปรรูป-เพิ่มมูลค่า

สำหรับกลางน้ำ รัฐบาลมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าข้าว ผ่านการแปรรูปและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดย คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ได้อนุมัติโครงการสนับสนุนชุมชนกว่า 200 แห่ง ให้เข้าถึง เครื่องมือสำคัญ เช่น เครื่องสีข้าว เครื่องอบ เครื่องบรรจุสุญญากาศ รวมถึงการพัฒนาแบรนด์และการตลาด การ แปรรูปไม่ใช่แค่เปลี่ยนข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร แต่ต้องต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ทั้งอาหาร เวชภัณฑ์ หรือ ผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้

ทั้งนี้ การแปรรูปยังช่วยยืดระยะเวลาการจำหน่าย ทำให้เกษตรกรไม่จำเป็นต้องขายผลผลิตทันทีในช่วง ราคาตกต่ำ และสามารถบริหารจัดการรายได้ได้ดีขึ้น

เร่งทำตลาด-ขยายส่งออก

ในส่วนของปลายน้ำ กระทรวงพาณิชย์เดินหน้านำมาตรการ “ชื่อน้ำตาลด” ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูล เช่น dashboard ข้าว เพื่อใช้ติดตามสถานการณ์อุปสงค์-อุปทานในแต่ละพื้นที่แบบเรียลไทม์ ช่วยให้สามารถวางแผนการ ผลิต การตลาด และการดูดซับผลผลิตได้อย่างแม่นยำ เพื่อเร่งดูดซับผลผลิตส่วนเกิน ควบคู่กับการจัด “ตลาดนัด ข้าวเปลือก” เพื่อเพิ่มการแข่งขัน และเปิดโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงผู้ซื้อโดยตรง

นอกจากนี้ ยังเร่งขยายตลาดส่งออก โดยตั้งเป้าปริมาณส่งออกปี 2569 ที่กว่า 7 ล้านตัน แม้เผชิญข้อจำกัด จากสถานการณ์โลก พร้อมใช้กลไกการค้าระหว่างประเทศ เช่น การขายแบบรัฐต่อรัฐ (G2G) ให้มีสินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าวอยู่ในข้อตกลงการค้าขาย

“ข้าวประณีต” สร้างมูลค่า

รองนายกรัฐมนตรีฯ ยังผลักดันแนวคิด “ข้าวประณีต” ซึ่งเป็นข้าวที่มีการพัฒนาเรื่องคุณภาพ เรื่องราว และบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง เพราะข้าวไทยมีศักยภาพมาก หากเราสร้างเรื่องราว ใส่นวัตกรรม และทำตลาดอย่างเหมาะสม จะสามารถยกระดับราคาขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ

ลุยจัด “ปุ๋ยธงเขียวพลัส”

นายวิทยากร มณีเนตร อธิบดีกรมการค้าภายใน กล่าวถึงการดูแลเรื่องต้นทุนปัจจัยการผลิตของ เกษตรกรว่า กรมการค้าภายในได้เตรียมกิจกรรม ช่วยลดปัจจัยการผลิตของพี่น้องเกษตรกรโดยเฉพาะสินค้าข้าว ใน

โครงการ “ปุ๋ยธงเขียวพลัส” ลดราคาปุ๋ยสูงสุดกระสอบละ 300 บาท ช่วยบรรเทาภาระต้นทุนเกษตรกร ทั้งนี้โครงการเตรียมเริ่มตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน โดยในระยะแรก (เฟสแรก) จะจัดจำหน่ายรวม 30 แห่ง โดยในเดือน พฤษภาคมกำหนดจัดแล้ว 10 จังหวัด ก่อนขยายผลไปยังพื้นที่อื่นเพิ่มเติมในระยะถัดไป เพื่อให้ความช่วยเหลือเข้าถึงเกษตรกรได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

ด้านนายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย ได้ยื่นหนังสือจากที่ประชุมถึงแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรให้กับนางศุภจี พร้อมขอบคุณที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับภาคเกษตร และลงพื้นที่รับฟังปัญหาโดยตรง และสมาคมพร้อมกับทำงานร่วมกับภาครัฐ เพื่อให้มาตรการต่างๆ เกิดผลอย่างแท้จริง และสร้างความมั่นคงยั่งยืนให้กับอาชีพชาวนาไทย

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ส่งออก มี.ค.69 ทำสถิตินิวไฮใหม่ มูลค่า 35,157.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 18.7%

ส่งออก มี.ค.69 มูลค่า 35,157.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 18.7% ขยายตัวต่อเนื่อง 21 เดือน ทำมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติศาสตร์ ได้แรงหนุนจากส่งออกอิเล็กทรอนิกส์ การเร่งส่งออกช่วงภาษีสหรัฐฯ ผ่อนคลาย สินค้าเกษตรและอาหารขยดีขึ้น รวม 3 เดือน 96,169.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 17.6% คาด เม.ย.ยังดีต่อ ส่วนเป้าทั้งปี ประเมินไว้ 3 ฉากทัศน์ ตั้งแต่บวก 8% 3% และลบ 3%

นายันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า การส่งออกของไทย เดือน มี.ค.2569 มีมูลค่า 35,157.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 18.7% ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 21 ติดต่อกัน และทำมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติศาสตร์ คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 1,087,460 ล้านบาท การนำเข้ามีมูลค่า 38,496.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 35.7% คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 1,206,111 ล้านบาท ขาดดุลการค้า 3,339.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 118,652 ล้านบาท รวม 3 เดือน ปี 2569 (ม.ค.-มี.ค.) การส่งออก มูลค่า 96,169.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 17.6% คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 2,980,771 ล้านบาท การนำเข้ามูลค่า 105,646.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 32.4% คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 3,317,289 ล้านบาท ขาดดุลการค้า 9,476.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 336,518 ล้านบาท

โดยปัจจัยหลักที่ช่วยขับเคลื่อนการส่งออกให้ขยายตัว ยังคงเป็นสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เติบโตตามความต้องการสินค้าเทคโนโลยี AI และ Data Center ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีแรงส่งในช่วงที่มาตรการทางภาษีของสหรัฐฯ ผ่อนคลายลงระยะสั้น การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารคักยภาพขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง เช่น ทูเรียนสด มังคุดสด เนื้อสุกร และอาหารสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดการส่งออก สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เพิ่ม 1.1% กลับมาขยายตัวในรอบ 3 เดือน โดยสินค้าเกษตร ลด 10.7% และสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร เพิ่ม 14% โดยสินค้าสำคัญที่ขยายตัว ได้แก่ อาหารสัตว์เลี้ยง ไก่แปรรูป น้ำตาลทราย ไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์ ทูเรียนสด ข้าวหอมมะลิ เครื่องเทศและสมุนไพร และมังคุดสด ส่วนสินค้าสำคัญที่หดตัว อาทิ ยางพารา อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เครื่องดื่ม ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และเนื้อสัตว์และของปรุงแต่งที่ทำจากเนื้อสัตว์ ทั้งนี้ 3 เดือนของปี 2569 การส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ลด 2.1%

ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 21.4% โดยสินค้าสำคัญที่ขยายตัว อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) เครื่องโทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกล

และส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ ส่วนสินค้าสำคัญที่หดตัว อาทิ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ทั้งนี้ 3 เดือนของปี 2569 การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่ม 21.3%

ทางด้านตลาดส่งออก ส่วนใหญ่ยังขยายตัวได้ดี ตลาดหลัก เพิ่ม 20.2% โดยสหรัฐฯ เพิ่ม 41.9% ญี่ปุ่น เพิ่ม 9.1% สหภาพยุโรป (27 ประเทศ) เพิ่ม 21.9% และอาเซียน (5 ประเทศ) เพิ่ม 25% แต่จีน ลด 1.1% CLMV ลด 0.1% ตลาดรอง เพิ่ม 21.6% โดยขยายตัวในตลาดเอเชียใต้ 123.3% ทวีปออสเตรเลีย 56.2% ทวีปแอฟริกา 5% ลาตินอเมริกา 26.2% และสหราชอาณาจักร 14.6% แต่ตะวันออกกลาง ลด 57.1% ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่า ผลกระทบจากสงครามได้เริ่มส่งผลชัดเจน รัสเซียและ CIS ลด 38.9% และตลาดอื่น ๆ ลด 35.4%

นายันทพงษ์กล่าวว่า แนวโน้มการส่งออกในเดือน เม.ย.2569 คาดว่า จะยังอยู่ในทิศทางที่ขยายตัวจากปีก่อน ด้วยแรงหนุนของการปรับเปลี่ยนไปใช้คอมพิวเตอร์และมือถือที่รองรับการประมวลผล AI และการนำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมที่เติบโตต่อเนื่อง รวมไปถึงการเร่งส่งออกไปสหรัฐฯ เพื่อใช้ประโยชน์จากช่วงที่สหรัฐฯ เก็บภาษี 10% แต่ยังคงต้องระวังปัจจัยเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ ความไม่สงบบริเวณช่องแคบฮอร์มุซที่มีแนวโน้มยืดเยื้อ ที่จะกระทบต่อการขนส่งโลจิสติกส์ และราคาพลังงาน ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และการบริโภคของประเทศคู่ค้าที่จะชะลอตัว รวมถึงความเสี่ยงจากการดำเนินมาตรการทางการค้าใหม่ ๆ ของสหรัฐฯ ที่จะกระทบต่อการส่งออกในอนาคต

สำหรับการคาดการณ์ส่งออก ปี 2569 ประเมินไว้ 3 ฉากทัศน์ โดยกรณีที่ดีที่สุด คาดว่าจะบวก 8% มูลค่า 366,858 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพราะอิเล็กทรอนิกส์เติบโตต่อเนื่อง ตามความต้องการรองรับ AI และ Data Center เศรษฐกิจโลกไม่ชะลอตัวมากเท่าที่ควร การเร่งใช้ประโยชน์จากการเร่งส่งออก เพื่อหนีมาตรการภาษีสหรัฐฯ ในช่วงครึ่งปีแรก กรณี 2 บวก 3% มูลค่า 349,824.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยรักษาการเติบโตได้ดีระดับหนึ่ง ความขัดแย้งภูมิรัฐศาสตร์ ไม่กระทบเดินเรือ เศรษฐกิจโลกชะลอตัวไม่รุนแรง เงินเฟ้อไม่สูง และกรณี 3 ต่ำสุด ติดลบ 3% 329,446 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นภาวะขัดแย้งในตะวันออกกลางเกิดต่อเนื่อง เศรษฐกิจ ความต้องการ ชะลอตัว เงินเฟ้อสูง

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

เปิดฉากดูดซับข้าวนาปรัง “อคส.” นำร่องอยุธยา รับซื้อ 20 ตันแรก พุงราคาฐานราก

อคส.เร่งขับเคลื่อนมาตรการดูดซับข้าวเปลือกนาปรังปี 69 ลงพื้นที่อยุธยาวันแรก มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทันที สะท้อนความเชื่อมั่นต่อมาตรการรัฐ ขณะเดียวกันเตรียมนำข้อมูลภาคสนามมาปรับรูปแบบการดำเนินงาน เพิ่มความคล่องตัวและประสิทธิภาพ หวังสร้างเสถียรภาพราคาข้าวและยกระดับรายได้เกษตรกรอย่างยั่งยืน

เรือโท วีระชัย โกสาแสง รองผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า (อคส.) เปิดเผยระหว่างการเดินทางที่ติดตามการดำเนินงาน ณ จุดรับซื้อนำร่อง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ โรงสีบริษัท ช.บุญชูพืชผล จำกัด ร่วมกับ นายชัยรัตน์ บุญส่ง พาณิชย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2569 ที่ผ่านมามาว่า การลงพื้นที่และประชุมหารือแนวทางการดำเนินโครงการร่วมกันครั้งนี้

ออส. และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ร่วมกันชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการดูดซับข้าวเปลือกนาปรัง ปีการผลิต 2569 ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือเกษตรกรให้ได้รับความเป็นธรรมด้านราคา

ทั้งนี้ ในวันเริ่มต้นโครงการ มีเกษตรกรให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก โดยมีเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน 2 ราย ปริมาณข้าวเปลือกที่เข้าร่วมโครงการเริ่มต้นประมาณ 20 ตัน สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของเกษตรกรต่อมาตรการภาครัฐในการดูแลและพยุงราคาข้าว

นอกจากนี้ ออส. ยังได้ดำเนินการเก็บข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ รวมถึงกระบวนการดำเนินงานให้มีความสะดวก รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้ดียิ่งขึ้นในระยะต่อไป

องค์กรคลังสินค้า กระทรวงพาณิชย์ ยืนยันความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนโครงการดูดซับข้าวเปลือกนาปรัง ปีการผลิต 2569 ให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยและสร้างเสถียรภาพด้านราคาข้าวอย่างยั่งยืนต่อไป

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

เปิดแผน พาณิชย์-เกษตรฯ อุ้มข้าว 1 ล้านตัน-ใช้ AI ช่วยเพิ่มมูลค่า

สถานการณ์วิกฤตซ้อนวิกฤต จากสงครามตะวันออกกลางที่นำมาสู่ปัญหาพลังงานขาดแคลน ปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ และการค้าโลกที่กำลังกดดันเศรษฐกิจไทยรอบด้าน โดยเฉพาะต้นทุนขนส่ง ค่าครองชีพ และภาคส่งออกสินค้าเกษตรที่เผชิญความผันผวนหนัก ส่งผลให้รัฐบาลต้องเร่งปรับเกมเศรษฐกิจเชิงรุก ควบคู่การวางโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ให้สอดรับบริบทโลกที่เปลี่ยนรวดเร็ว

กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรผนึกกันเดินหน้านโยบายมาตรการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรทั้งระยะสั้น-ระยะยาวเต็มรูปแบบ ดูแลตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางผู้บริโภค ตั้งแต่ชื่อนำตลาด ดูดซับข้าว 1 ล้านตัน พยุงราคาหน้าไร่ ควบคู่โครงการลดค่าครองชีพผ่านรถพุ่มพวงทั่วประเทศ ขณะที่ระยะยาวเร่งใช้ AI และเทคโนโลยียกระดับเกษตรกรสู่ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง หวังสร้างเสถียรภาพรายได้เกษตรกรและเสริมความแข็งแกร่งเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า จากสถานการณ์วิกฤตซ้อนวิกฤตทั้งด้านพลังงาน ภูมิรัฐศาสตร์ และการค้าโลก ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อค่าขนส่ง ค่าครองชีพ ตลอดจนภาคการส่งออกสินค้าไทย ทำให้การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจต้องเดินหน้าเชิงรุก ควบคู่กับการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทค่าโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์วางแนวทางดำเนินนโยบาย 2 ระยะ คือ ระยะสั้นเร่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยเฉพาะราคาสินค้าเกษตรและค่าครองชีพ ขณะที่ระยะยาวมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ผ่าน 5 นโยบายหลัก โดยหัวใจสำคัญคือการรักษาเสถียรภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกร

ชื่อนำตลาด พยุงข้าว

สำหรับมาตรการเร่งด่วน กระทรวงพาณิชย์ใช้กลไกชื่อนำตลาด เพื่อพยุงราคาสินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าวเตรียมเปิดจุดรับซื้อใน 28 จังหวัด ตั้งเป้าดูดซับผลผลิตข้าวเปลือกเบื้องต้น 1 ล้านตัน กำหนดราคานำตลาดสูงกว่าตลาด ต้นละไม่เกิน 300 บาท เพื่อประคองราคาหน้าไร่นาไม่ให้ตกต่ำ พร้อมกันนี้จะเชื่อมโยงผลผลิตเข้าสู่หน่วยงาน

ภาครัฐ เช่น กองทัพ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจฯ และรัฐวิสาหกิจ รวมถึงจัดทำข้าวถุงราคาประหยัด เพื่อลดภาระค่าครองชีพประชาชน

ยกระดับป้อนข้าวมูลค่าสูง

ในเชิงโครงสร้างเราจะเร่งยกระดับเกษตรกรสู่การผลิตข้าวมูลค่าสูง เพื่อลดการพึ่งพาการแข่งขันด้านราคา โดยแบ่งเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่มตามศักยภาพ ครอบคลุมเป้าหมาย 200 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มศักยภาพสูง สนับสนุนการเชื่อมโยงตลาดทั้งในและต่างประเทศ กลุ่มพร้อมผลิตแต่ขาดตลาด สนับสนุนอุปกรณ์และช่องทางการค้า กลุ่มต้องพัฒนา เสริมศักยภาพการผลิตและแปรรูป พร้อมสร้างช่องทางจำหน่าย

ขณะเดียวกันเร่งพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าว ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดและสภาพพื้นที่ เพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่า รวมถึงผลักดันข้าวนวัตกรรมและข้าวคุณภาพสูง เพื่อลดแรงกดดันจากสงครามราคาในตลาดโลก

เปิดตลาดใหม่-ลดพึ่ง ตอ.กลาง

ด้านการตลาดนั้นพร้อมเดินหน้าขยายตลาดส่งออกสินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าว เพื่อกระจายความเสี่ยงจากตลาดเดิมที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง อาทิ เอเชีย รุกจีน มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นตลาดทดแทน แอฟริกา รักษาฐานตลาดข้าวหนึ่งและข้าวขาว โดยเฉพาะแอฟริกาใต้ ยุโรป-สหรัฐ-ออสเตรเลีย ดันข้าวสุขภาพ ข้าวออร์แกนิก และข้าวพรีเมียม

นอกจากนี้ยังเตรียมนำสินค้าเกษตร เข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเจรจาการค้าในรูปแบบรัฐต่อรัฐ (G2G) โดยอาจกำหนดเงื่อนไขการชำระเงินบางส่วนเป็นสินค้าเกษตรไทย เพื่อขยายตลาดและสร้างดีมานด์ใหม่

ใช้ AI บริหารสินค้าเกษตร

อีกหนึ่งเครื่องมือสำคัญ คือ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการสินค้าเกษตร โดยระยะสั้นมีการใช้ระบบคาดการณ์ผลผลิตข้าวล่วงหน้า 2-8 สัปดาห์ ติดตามราคารับซื้อระดับอำเภอ และประเมินกำลังการผลิตของโรงสี ระยะกลางเตรียมนำ AI วิเคราะห์และชี้เป้าตลาดส่งออกข้าวมูลค่าสูง คาดเริ่มทดลองในเดือนมิถุนายน 2569 ก่อนขยายผลในระยะยาวไปยังสินค้าเกษตรหลักอื่น เช่น ปาล์ม น้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และผลไม้

เชื่อมสินค้าเกษตรถึงผู้บริโภค

ควบคู่กันเราจะเดินหน้าโครงการไทยช่วยไทย นำสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภคกว่า 3,000 รายการลดราคาทั่วประเทศ ผ่านหลายช่องทาง ทั้งโมเดิร์นเทรด ร้านค้าท้องถิ่น ไปรษณีย์ไทย และรถพุ่มพวง เป้าหมาย 3,800 คัน เพื่อกระจายสินค้าเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล มาตรการดังกล่าวไม่เพียงช่วยลดค่าครองชีพ แต่ยังเป็นช่องทางระบายสินค้าเกษตรโดยตรงจากแหล่งผลิตสู่ผู้บริโภค ช่วยยกระดับรายได้เกษตรกรควบคู่กัน

สุริยะสั่งทำงานเชิงรุก

นายสุริยะ จิ้งรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า ภายหลังเข้าปฏิบัติหน้าที่เมื่อต้นเดือนเมษายน 2569 ได้มอบนโยบายต่อผู้บริหารระดับสูงให้เร่งปรับการทำงานเชิงรุก ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเกษตรกร ภายใต้แนวคิด เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย

หัวใจของนโยบายอยู่ที่การยกระดับการบริหารสินค้าเกษตร แบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป ไปจนถึงการตลาด โดยนำ Big Data และ AI มาใช้ทำเกษตรแม่นยำ เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และยกระดับคุณภาพสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ควบคู่กับการผลักดันตลาดนำการผลิต เชื่อมโยงข้อมูลทั้งห่วงโซ่อุปทาน

ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของสินค้าเกษตรไทยมาอย่างต่อเนื่อง

ในด้านรายได้ กระทรวงเกษตรฯ มุ่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรผ่านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อลดการพึ่งพาการขายวัตถุดิบ พร้อมเร่งพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผ่านการ Reskill และ Upskill รวมถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองทางการตลาด

เร่งรับมือ ปุ๋ย-น้ำ-ภูมิอากาศ

สำหรับมาตรการเร่งด่วน กระทรวงเกษตรฯ ตั้ง War Room เพื่อติดตามสถานการณ์สินค้าเกษตรและปัจจัยการผลิตอย่างใกล้ชิด ขณะเดียวกันเร่งบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ เพื่อรับมือภัยแล้ง น้ำท่วม และความผันผวนจากสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อผลผลิตสินค้าเกษตร

ปั้นสมาร์ตฟาร์มเมอร์

ในมิติการตลาดกระทรวงเกษตรฯ ให้ความสำคัญกับการบริหารสมดุลระหว่างการส่งออกและการบริโภคในประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพราคา โดยเฉพาะในช่วงที่ตลาดโลกมีความไม่แน่นอนจากสถานการณ์ตะวันออกกลางและต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงขึ้น พร้อมกันนี้ยังผลักดันสินค้าเกษตรเข้าสู่ตลาดใหม่ และยกระดับมาตรฐานสินค้าให้ตอบโจทย์กฎระเบียบการค้าโลกที่เข้มงวดมากขึ้น

อีกหนึ่งเป้าหมายสำคัญ คือการสร้าง “Smart Farmer” รุ่นใหม่ ที่สามารถใช้เทคโนโลยีและข้อมูลในการวางแผนการผลิต รวมถึงการแก้ปัญหา PM 2.5 ผ่านการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นพลังงาน และส่งเสริมระบบคาร์บอนเครดิต เพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร

เดือนเกษตรไทยต้องเปลี่ยน

อย่างไรก็ดีภาคเกษตรยังคงเป็นเครื่องยนต์สำคัญของเศรษฐกิจฐานราก แต่กำลังเผชิญแรงกดดันจากหลายด้าน ทั้งเศรษฐกิจโลก กฎการค้าใหม่ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ดังนั้นการปรับโครงสร้างภาคเกษตรครั้งนี้จะไม่ใช่เพียงการแก้ปัญหาระยะสั้น แต่เป็นการเปลี่ยนเกมสู่เกษตรอัจฉริยะและเกษตรแม่นยำ เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตเกษตรกรไทยในระยะยาว

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

xx

สภาข้าวนานาชาติ (International Grains Council - IGC) ได้เผยแพร่รายงานตลาดข้าวล่าสุดสำหรับเดือนเมษายน 2026

ข้อมูลจากสภาข้าวนานาชาติ (IGC) ระบุว่า การผลิตข้าวทั่วโลกยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าในปีการผลิต 2025/26 การผลิตข้าวทั่วโลกจะสูงถึงประมาณ 544 ล้านตัน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นไปที่ประมาณ 548 ล้านตันในปีการผลิต 2026/27 ซึ่งจะทำให้เกิดการผลิตข้าวในระดับสูงสุดใหม่ที่ขับเคลื่อนโดยการขยายพื้นที่การเพาะปลูกที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยและผลผลิตที่มีแนวโน้มดีขึ้น การผลิตข้าวทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปจาก 525 ล้านตันในปีการผลิต 2023/24 เป็นประมาณ 548 ล้านตันในปีการผลิต 2026/27

ในขณะเดียวกัน การบริโภคข้าวทั่วโลกยังคงเติบโตอย่างแข็งแกร่ง โดยคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 523 ล้านตันเป็นประมาณ 545 ล้านตันภายในปีการผลิต 2026/27 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการเติบโตของประชากร

และความต้องการอาหารที่สูงขึ้นในภูมิภาคต่างๆ เช่น เอเชียใต้และแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา การเพิ่มขึ้นของการบริโภคข้าวในระดับที่ค่อยเป็นค่อยไปเกือบจะสอดคล้องกับการเติบโตของการผลิต ซึ่งบ่งชี้ถึงความสมดุลของตลาดข้าวโลก

การค้าข้าวโลก: ในด้านการค้า การค้าข้าวโลกกำลังขยายตัวไปสู่ระดับที่สูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยเพิ่มขึ้นจากประมาณ 58-59 ล้านตันเป็นประมาณ 61 ล้านตันภายในปีการผลิต 2026/27 ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการนำเข้าที่แข็งแกร่งโดยเฉพาะจากตลาดในแอฟริกา และการครองตลาดอย่างต่อเนื่องของผู้ส่งออกหลัก เช่น อินเดีย

สต็อกคงคลัง: สต็อกคงคลังข้าวทั่วโลกยังคงเพิ่มขึ้นจากประมาณ 177 ล้านตันเป็นประมาณ 197 ล้านตัน ในช่วงระยะเวลาที่แสดงในกราฟ การเพิ่มขึ้นนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการสะสมสต็อกในประเทศผู้ส่งออกหลัก โดยเฉพาะ อินเดีย ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นเกราะป้องกันความผันผวนของตลาดที่อาจเกิดจากการช็อกด้านอุปทาน

แนวโน้มตลาดข้าวทั่วโลก: โดยรวมแล้ว แนวโน้มของตลาดข้าวทั่วโลกในอนาคตคาดว่าจะยังคงมีการจัดหาข้าวในปริมาณที่มั่นคงถึงมากเกินไป โดยลักษณะสำคัญของตลาดจะประกอบไปด้วยการผลิตข้าวที่ทำลายสถิติ การบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป การไหลของการค้าข้าวที่เพิ่มมากขึ้น และระดับสต็อกที่สูงขึ้น แม้ว่าราคาข้าวจะมีความนุ่มนวลลงเนื่องจากการจัดหาที่มากเกินไป แต่แนวโน้มในอนาคตจะขึ้นอยู่กับการสนับสนุนจากนโยบาย สภาพอากาศ และพลศาสตร์ของการส่งออกจากประเทศผู้ผลิตหลัก

ที่มา *Oryza.com*

ภัยคุกคามจากเอลนีโญที่รุนแรงอาจทำให้การผลิตข้าวโลกตกอยู่ในความเสี่ยงจากความร้อน ภัยแล้ง และน้ำท่วม

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า เอลนีโญ ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้ ซึ่งอาจเป็นเอลนีโญที่รุนแรงที่สุดในรอบสิบปี กำลังสร้างความกังวลอย่างมากต่อเกษตรกรโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมันเกิดขึ้นพร้อมกับการหยุดชะงักจากสงครามในอิหร่าน การพยากรณ์อากาศระบุว่าเอเชียจะประสบกับสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งกว่าปกติ รวมถึงอินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ ออสเตรเลีย ซึ่งเป็นภูมิภาคที่สำคัญสำหรับการผลิตพืชผลหลัก เช่น ข้าว ในอินเดียฝนมรสุมที่ต่ำกว่าปกติ (คาดว่าอยู่ที่ประมาณ 70-90% ของค่าเฉลี่ย) อาจทำให้ผลผลิตข้าวลดลงอย่างมาก ขณะที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประสบกับความแห้งแล้งที่คล้ายกัน ซึ่งคุกคามทั้งการผลิตข้าวและน้ำมันปาล์ม

ความเสี่ยงต่อข้าวมีสองด้าน: ภัยแล้งในอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจทำให้การปลูกข้าวลดลงและผลผลิตต่ำลง ขณะที่ใน จีน เอลนีโญที่รุนแรงอาจทำให้ฝนตกหนักและน้ำท่วมในภาคใต้ ซึ่งทำลายผลผลิตข้าวรูปแบบสภาพอากาศที่ไม่สมดุลนี้เน้นให้เห็นถึงความเปราะบางของการผลิตข้าวที่ต้องเผชิญกับทั้งการขาดน้ำหรือมีน้ำมากเกินไป

การเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศยิ่งเพิ่มขึ้นจากผลกระทบของสงครามในอิหร่านต่ออุปทานปุ๋ย การหยุดชะงักที่ ช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญสำหรับการค้าปุ๋ยยูเรียประมาณ 30% ของโลก กำลังผลักดันให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เกษตรกรที่เผชิญกับฝนที่ไม่แน่นอนอาจลดการใช้ปุ๋ยลง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตข้าวลดลงไปอีก และสร้างวัฏจักรที่ทำให้ผลผลิตตกต่ำอย่างต่อเนื่อง

ในขณะเดียวกัน ออสเตรเลีย ได้เริ่มเห็นสัญญาณของความเครียดจากภัยแล้ง โดยเกษตรกรลดการปลูกข้าวสาลีและคาโนล่า เนื่องจากสภาพแห้งแล้งที่ยาวนาน ส่วนในระดับโลก แม้ว่าในทวีป อเมริกา อาจได้รับฝนตก

มากขึ้นซึ่งช่วยชดเชยการขาดแคลนได้บางส่วน แต่ฝนที่ตกหนักในช่วงเก็บเกี่ยวใน สหรัฐอเมริกา และ ยุโรป อาจทำให้คุณภาพผลผลิตเสียหายได้

โดยรวมแล้ว การรวมกันของเอลนีโญที่รุนแรงและการหยุดชะงักทางภูมิรัฐศาสตร์กำลังตั้งเวทีสำหรับความผันผวนที่เพิ่มขึ้นในผลิตภัณฑ์อาหารโลก โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นพืชผลหลักที่สำคัญที่สุดของโลก ซึ่งมีความเสี่ยงสูงสุดในช่วงเวลานี้

ที่มา *Oryza.com*

คลื่นความร้อนสุดขีดเสี่ยงต่อการเกษตรทั่วโลกและข้าว: รายงาน FAO-WMO

รายงานร่วมจากองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (the Food and Agriculture Organization; FAO) และ องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (the World Meteorological Organization; WMO) เกี่ยวกับคลื่นความร้อนสุดขีดและการเกษตร ได้เน้นย้ำถึงวิธีที่อุณหภูมิที่สูงขึ้นและคลื่นความร้อนที่ถี่ขึ้นกำลังก่อตัวเป็นภัยคุกคามสำคัญต่อการผลิตอาหารและความมั่นคงทางอาหารของโลก

อุณหภูมิที่สูงสุดขีดทำหน้าที่เป็น “ตัวคูณความเสี่ยง” ซึ่งทำให้ความแห้งแล้งรุนแรงขึ้น ลดความพร้อมของน้ำ เพิ่มความเสี่ยงจากไฟป่า และรบกวนระบบการเกษตรทั้งในพืช, ปศุสัตว์, การประมง และการป่าไม้ รายงานระบุว่า ความเครียดจากความร้อนกำลังทำให้เกิดการลดลงในผลผลิตที่สามารถวัดได้ โดยพืชหลักเช่น ข้าวโพดและข้าวสาลีมีการสูญเสียผลผลิตที่สำคัญตามการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิ และความเสี่ยงที่คล้ายกันนี้มีผลกระทบต่อระบบอาหารหลักทุกประเภท ผลกระทบเหล่านี้ถูกขยายโดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกัน โดยเฉพาะความร้อนที่ผสมกับความแห้งแล้ง ซึ่งสามารถลดการผลิตอย่างรุนแรงและทำให้ภาคการเกษตรในชนบทได้รับผลกระทบอย่างหนัก

ระบบพืชมีความเสี่ยงเป็นพิเศษ เนื่องจากพืชส่วนใหญ่เริ่มสูญเสียผลผลิตเมื่ออุณหภูมิสูงเกินขีดจำกัดที่สำคัญ (ประมาณ 30°C) โดยเฉพาะในช่วงที่สำคัญของการเจริญเติบโต เช่น ช่วงออกดอกและการเติมข้าวในเมล็ด ความร้อนสุดขีดทำให้กระบวนการทางสรีรวิทยา เช่น การสังเคราะห์แสง ถูกรบกวน เร่งกระบวนการเจริญเติบโตของพืช และลดทั้งผลผลิตและคุณภาพของพืช ความรุนแรงของความเสียหายขึ้นอยู่กับความเข้มข้น ระยะเวลา และช่วงเวลาของการสัมผัสกับความร้อน โดยการเกิดเหตุการณ์ความร้อนต่อเนื่องหรือซ้ำๆ จะทำให้เกิดการสูญเสียที่สำคัญที่สุด

ข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักสำหรับคนหลายพันล้านคน, ถูกระบุว่าเป็นพืชที่มีความเสี่ยงสูงจากความร้อนสุดขีด เนื่องจากความไวต่ออุณหภูมิและการพึ่งพาน้ำในระดับที่สูง รายงานระบุว่า ผลผลิตข้าวลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อสัมผัสกับอุณหภูมิที่สูงในช่วงที่สำคัญของการเจริญเติบโต ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การไม่เจริญเติบโตของดอกข้าว, การสร้างข้าวที่ไม่สมบูรณ์ และลดคุณภาพของข้าว ในกรณีศึกษาของการปลูกข้าวใน อินเดีย รายงานได้แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิร่วมกับความเครียดจากน้ำกำลังส่งผลกระทบต่อการผลิตในพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวหลัก เนื่องจากการปลูกข้าวพึ่งพาระบบชลประทานอย่างมาก ความร้อนสุดขีดทำให้การระเหยของน้ำและความต้องการน้ำเพิ่มขึ้น ทำให้ระบบการปลูกข้าวมีความเสี่ยงสูงต่อสภาวะความร้อนร่วมกับความแห้งแล้ง

ผลกระทบที่กว้างขวางนั้นมีความสำคัญ เมื่อความเครียดจากความร้อนรุนแรงขึ้น ความเสี่ยงต่อการผลิตข้าวอาจคุกคามความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาคเอเชียและพื้นที่ที่พึ่งพาข้าวอื่นๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การขาดแคลนและความผันผวนของราคา รายงานได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินมาตรการปรับตัว เช่น การพัฒนาพันธุ์ข้าวที่ทนความร้อน การปรับปรุงการจัดการน้ำ และการเสริมสร้างระบบการเตือนภัยล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม รายงาน

ยังชี้ให้เห็นว่า การปรับตัวเพียงอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ—การดำเนินการระดับโลกที่แข็งแกร่งเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องระบบการเกษตรในอนาคตจากความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากความร้อนสุดขีด
ที่มา *Oryza.com*

การคาดการณ์เอลนีโญที่รุนแรงกระตุ้นความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตรทั่วโลก ขณะที่สงครามอิหร่านส่งผลกระทบต่อ

สรุปข่าว

- ออสเตรเลีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอินเดียจะเผชิญสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้ง
- ฝนตกหนักคาดว่าจะเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและละตินอเมริกาช่วงครึ่งหลังของปี 2026
- เกษตรกรในออสเตรเลียลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลีและคาโนลาเพราะภาวะแห้งแล้ง
- การขาดแคลนปุ๋ยและราคาน้ำมันที่สูงขึ้นเพิ่มความยากลำบากให้เกษตรกร

การคาดการณ์เกี่ยวกับเอลนีโญที่มีความรุนแรงที่สุดในรอบสิบปี จะนำมาซึ่งสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งในภูมิภาคเอเชียช่วงครึ่งหลังของปี 2026 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและอุปทานอาหาร ขณะที่เกษตรกรยังต้องต่อสู้กับปัญหาการขาดแคลนปุ๋ยและราคาน้ำมันที่สูงขึ้นจากสงครามในอิหร่าน

สำนักงานอุตุนิยมวิทยาของญี่ปุ่นคาดการณ์ว่า มีโอกาส 70% ที่เอลนีโญจะเกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อนของซีกโลกเหนือ ขณะที่เจ้าหน้าที่ด้านสภาพอากาศของจีนกังวลว่าอาจจะยืดเยื้อไปจนถึงปลายปี และอินเดียคาดการณ์ว่าจะได้รับฝนมรสุมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นครั้งแรกในรอบสามปี

นายคริส ไฮด์ (Chris Hyde) นักอุตุนิยมวิทยาจากบริษัท Meteomatics ในสวีตเซอร์แลนด์กล่าวว่า เราเริ่มเห็นความร้อนและภาวะแห้งแล้งในบางส่วนของออสเตรเลียและอินเดียแล้ว ครั้งสุดท้ายที่เราที่มีสัญญาณคล้ายๆ กันคือในช่วงเอลนีโญที่รุนแรงในปี 2015-2016 เขากล่าวเสริมว่า สองประเทศนี้ รวมถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่มีความเสี่ยงสูงสุดที่จะได้รับผลกระทบจากเอลนีโญและอาจแสดงสัญญาณผลกระทบได้เร็วที่สุด

เอลนีโญ เป็นปรากฏการณ์ที่น้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนกลางและตะวันออกเฉียงใต้มีอุณหภูมิสูงขึ้น ซึ่งเป็นหนึ่งในปรากฏการณ์ที่มีความรุนแรงที่สุดเกิดขึ้นในปี 2015-2016 ส่งผลให้เกิดภัยแล้งทั่วเอเชีย และลดผลผลิตข้าวและพืชน้ำมัน

ปรากฏการณ์นี้มักเกี่ยวข้องกับฝนที่ตกหนักในอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อการเก็บเกี่ยวในสหรัฐอเมริกาในฤดูใบไม้ร่วงเช่นกัน

การขาดแคลนปุ๋ย

ความกังวลในปีนี่ยังรวมถึงการหยุดชะงักในการจัดหาปุ๋ย เนื่องจากสงครามในอิหร่านทำให้การขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางที่สำคัญสำหรับการค้าและขนส่งปุ๋ยยูเรียประมาณ 30% ของการค้าปุ๋ยโลก มีปัญหา

ความแห้งแล้งในออสเตรเลีย

เกษตรกรในรัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) และควีนส์แลนด์ (Queensland) ของออสเตรเลียได้ลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลีและคาโนลาแล้ว หลังจากเผชิญภาวะแห้งแล้งที่ยืดเยื้อหลายเดือน ซึ่งส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำฝน ปุ๋ย และน้ำมัน

นายแพต ไรอัน (Pat Ryan) เกษตรกรผู้ปลูกพืชและเลี้ยงปศุสัตว์ใกล้เมืองเมริว้า (Merriwa) รัฐนิวเซาท์เวลส์กล่าวว่า ฤดูกาลเกษตรของเราถูกทำลายไปหมดแล้ว เรายังไม่เห็นฝนที่เหมาะสมมา 3-4 เดือนแล้ว เขากล่าว

การคาดการณ์แสดงให้เห็นว่าออสเตรเลีย ซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวสาริรายใหญ่ที่สุดอันดับที่ 4 ของโลกและเป็นผู้ส่งออกคาโนลารายที่ 2 จะยังคงเผชิญกับสภาพอากาศแห้งแล้งในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า

การผลิตน้ำมันปาล์มและข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สภาพอากาศแห้งแล้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงคุกคามการผลิตน้ำมันปาล์มและข้าวด้วย โดยนายเอ็ม.อาร์. ชานดราน (M.R. Chandran) เจ้าหน้าที่ในอุตสาหกรรมที่กัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) เมืองหลวงของมาเลเซียกล่าวว่า ผลกระทบหลักจากภาวะแห้งแล้งในน้ำมันปาล์มจะเห็นได้ในช่วง 6-15 เดือนหลังจากนั้น เนื่องจากวงจรการเพาะปลูก หากเป็นภาวะเอลนีโญที่อ่อนแออาจทำให้การผลิตลดลงเพียงเล็กน้อย แต่หากเป็นเอลนีโญที่รุนแรงและยาวนาน อาจทำให้การผลิตลดลงได้ 5-12%

ในอินเดีย ฝนมรสุมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกันยายนอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตของพืชฤดูร้อน เช่น ข้าว ฝ้าย และถั่วเหลือง ขณะที่ความชื้นในดินที่ลดลงอาจกระทบต่อผลผลิตของพืชฤดูหนาว เช่น ข้าวสาลีและผักกาด

นายไฮด์กล่าวว่า ฤดูกาลนี้จะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งหมด มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดภาวะแห้งแล้งอย่างรุนแรงในอินเดีย โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน

มรสุมในปีนี้อาจจะมีฝนตกเพียง 70-90% ของค่าเฉลี่ยในระยะยาว ต่ำกว่าคาดการณ์ของนิวยอร์กที่ 92%

ผลกระทบในจีนและอเมริกา

ในจีน ซึ่งเป็นผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรรายใหญ่ที่สุดในโลกและยังเป็นหนึ่งในผู้ผลิตรายใหญ่ก็อาจเผชิญกับผลกระทบจากเอลนีโญ แม้จะได้รับผลกระทบไม่มากเท่ากับภูมิภาคอื่น

นายดาร์ริน ฟรีดริชส์ (Darin Friedrichs) ผู้ร่วมก่อตั้ง Sitonia Consulting กล่าวว่า เอลนีโญที่รุนแรงจะเพิ่มความเสี่ยงของน้ำท่วมในภาคใต้ของจีน ซึ่งอาจทำให้การผลิตข้าวและผักในภูมิภาคเหล่านั้นได้รับผลกระทบ

ความเสี่ยงในยุโรปและสหรัฐอเมริกา

เอลนีโญอาจทำให้ฝนตกหนักในยุโรปและสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในช่วงการเก็บเกี่ยวข้าวโพดและถั่วเหลืองในสหรัฐอเมริกา แม้ว่าฝนที่ตกหนักในอเมริกาจะช่วยลดผลกระทบทางการเกษตรในเอเชีย แต่ฝนตกมากเกินไปและน้ำท่วมอาจทำให้การเก็บเกี่ยวล่าช้าและลดคุณภาพของธัญพืชและพืชน้ำมันได้

นายเบอนัวต์ ฟายาด (Benoit Fayaud) นักวิเคราะห์รัฐพีชระดับสูงจากกลุ่มข้อมูลสินค้า Expana กล่าวว่า ในยุโรป หากมีฝนตกมากในช่วงฤดูร้อนนี้ มันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อข้าวโพด และในทางกลับกัน สำหรับข้าวสาลีในยุโรป เมื่อเอลนีโญเริ่มเกิดขึ้น การเก็บเกี่ยวอาจเริ่มขึ้นแล้ว

การขาดแคลนปุ๋ย

เกษตรกรยังคงกังวลเกี่ยวกับการขาดแคลนปุ๋ย เนื่องจากการผลิตและการจัดหาสินค้าเคมีจากปิโตรเลียมได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง

นายวิตอร์ พิสโตอียา (Vitor Pistoia) จากธนาคาร Rabobank ในออสเตรเลียกล่าวว่า หากต้นทุนปุ๋ยยังคงสูงอยู่ การที่มีฝนตกน้อยจะทำให้เกษตรกรไม่ใช้ปุ๋ย ทำให้ไม่ต้องใส่ปุ๋ยที่มีราคาแพงในพืชที่ผลผลิตจะต่ำอยู่แล้ว นั่นอาจกลายเป็นวงจรที่ทำให้การสูญเสียผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

ที่มา Reuters

สงครามอิหร่านคั่นต้นทุนฟุ้ง เสี่ยงกระทบการเพาะปลูกข้าวในไทยและเวียดนาม

รายงานจาก The Straits Times ระบุว่า เกษตรกรในไทย และเวียดนาม มีแนวโน้มชะลอหรือปรับลดการเพาะปลูกข้าว ไม่ได้เกิดจากผลกระทบโดยตรงของความขัดแย้งทางทหาร หากแต่เป็นผลจากสงครามที่เกี่ยวข้องกับอิหร่าน ซึ่งกำลังก่อให้เกิดความปั่นป่วนต่ออุปทานเชื้อเพลิงและปุ๋ยในตลาดโลก ปัจจัยการผลิตที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อภาคเกษตรกรรม

ความตึงเครียดบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับการขนส่งน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และปุ๋ย ได้ส่งผลให้ราคาน้ำมันดีเซล ค่าขนส่ง และราคาปัจจัยการผลิตหลัก เช่น ปุ๋ยยูเรียปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ต้นทุนการเพาะปลูกเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่โดยทั่วไปมีอัตรากำไรค่อนข้างจำกัด การเพิ่มขึ้นของต้นทุนดังกล่าวอาจทำให้การเพาะปลูกขาดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ เกษตรกรในประเทศไทยมีรายงานว่ากำลังทบทวนความสามารถในการเพาะปลูกรอบใหม่ หากราคาข้าวที่คาดการณ์ไม่สามารถชดเชยต้นทุนที่สูงขึ้นจากการชลประทาน เครื่องจักรกล และปุ๋ยได้ ขณะที่เกษตรกรในเวียดนามก็เผชิญความกังวลในลักษณะเดียวกัน โดยเฉพาะหากระดับราคาปัจจัยการผลิตยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องเป็นระยะเวลา

เนื่องจากประเทศไทยและเวียดนามเป็นสองในผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก การชะลอตัวของ การเพาะปลูกในทั้งสองประเทศอาจก่อให้เกิดผลกระทบในระดับสากล โดยการลดลงของผลผลิตจากผู้ส่งออกสำคัญ อาจทำให้อุปทานข้าวในตลาดโลกตึงตัว ราคาส่งออกปรับตัวสูงขึ้น และซ้ำเติมภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารในประเทศผู้นำเข้าข้าวทั่วทั้งเอเชียและแอฟริกา

ทั้งนี้ หากแรงกดดันด้านต้นทุนที่เกิดจากความขัดแย้งยังคงดำเนินต่อไป ควบคู่กับความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ เช่น ปรากฏการณ์ El Niño ก็อาจยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อตลาดข้าวโลกอย่างต่อเนื่องไปจนถึงปี 2027
ที่มา Oryza.com

สงครามในอิหร่านกระทบห่วงโซ่อุปทานอาหารโลก ส่งผลให้ราคาสูงขึ้นและเสี่ยงต่อการขาดแคลนอาหาร

ตามรายงานจากสำนักข่าว Bloomberg สงครามในอ่าวเปอร์เซียกำลังทำให้ระบบการเกษตรโลกได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะจากการหยุดชะงักของการจัดหาพลังงานและปุ๋ย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเกษตรสมัยใหม่

การขาดแคลนก๊าซธรรมชาติทำให้การผลิตปุ๋ยชะงักงัน ทำให้ประเทศอย่างอินเดียและบังกลาเทศเห็นการลดลงของผลผลิต เนื่องจากปุ๋ยไนโตรเจนสนับสนุนการผลิตอาหารโลกประมาณครึ่งหนึ่ง การหยุดชะงักที่ยาวนานอาจทำให้ผลผลิตลดลงและกระทบต่อการจัดหาวัตถุดิบ

ที่ระดับไร่นา ค่าพลังงานและปุ๋ยที่สูงขึ้นกำลังบีบให้เกษตรกรต้องตัดสินใจที่ยากลำบาก เกษตรกรบางราย โดยเฉพาะในเอเชีย กำลังพิจารณาการปลูกพืชเช่นข้าว เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ขณะที่บางรายอาจลดการใช้ปุ๋ย ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการเก็บเกี่ยวที่น้อยลงและการขาดแคลนในอนาคต โดยเฉพาะในประเทศที่พึ่งพาการนำเข้า

สงครามยังส่งผลกระทบต่ออุปทานและการค้าระหว่างประเทศ โดยเส้นทางการขนส่งสำคัญ เช่น ช่องแคบฮอร์มุซ และ ทะเลแดง ถูกขัดจังหวะ ส่งผลให้ค่าขนส่งสินค้าสูงขึ้นและการจัดส่งธัญพืช เมล็ดพืช น้ำมัน และปุ๋ย

ล่าช้า ขณะเดียวกัน ราคาน้ำมันที่สูงขึ้นกำลังส่งผลกระทบต่ออาหารบรรจุภัณฑ์อาหาร (พลาสติก กระดาษ) และเพิ่มความต้องการเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งทำให้พืชผลอย่างข้าวโพดและถั่วเหลืองถูกนำไปใช้ในตลาดพลังงานแทน

ราคาของอาหารทั่วโลกได้เริ่มปรับตัวสูงขึ้นแล้ว โดยราคาสินค้าอาหารโลกสูงสุดในรอบ 6 เดือนเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา และคาดว่าจะมีการปรับเพิ่มขึ้นอีกในเดือนข้างหน้า ผลกระทบทั้งหมดอาจใช้เวลาบ้าง แต่การซื้อพลังงานที่ยังยื้อมักจะแปลเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นสำหรับการซื้อของในซูเปอร์มาร์เก็ต เช่น คาดการณ์ว่าเงินเฟ้อของอาหารในสหราชอาณาจักรจะสูงถึง 9-10% ภายในสิ้นปี

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและมนุษยธรรมอาจรุนแรง โดยเฉพาะในประเทศที่ยากจน ซึ่งอาหารมีสัดส่วนสูงในรายจ่ายครัวเรือน พวกเขาจึงเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุด รัฐบาลหลายประเทศกำลังเร่งหาวิธีการจัดหาปุ๋ย แต่ต้นทุนที่สูงขึ้นยังคงอาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและผู้บริโภคอย่างหนัก

โครงการอาหารโลก (World Food Program) เตือนว่าอาจมีผู้คนมากถึง 45 ล้านคนที่ต้องเผชิญกับความหิวโหยอย่างรุนแรงหากความขัดแย้งยังคงดำเนินต่อไป ซึ่งอาจผลักดันให้ความไม่มั่นคงด้านอาหารทั่วโลกเพิ่มสูงถึงระดับที่ไม่เคยมีมาก่อน

ที่มา *Oryza.com*

Yara เพิ่มกำลังการผลิตปุ๋ยในขณะที่ยังคงการผลิตทำให้ห่วงโซ่อุปทานทั่วโลกตึงตัว

บริษัท ยารา อินเตอร์เนชันแนล ASA (Yara International ASA) กำลังดำเนินการที่ความสามารถสูงสุดในยุโรป โดย CEO ของบริษัทระบุว่าบริษัทกำลังผลิตเต็มกำลัง เพื่อช่วยลดผลกระทบจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก สถานการณ์วิกฤตนี้เกิดขึ้นส่วนใหญ่จากการปิดช่องแคบฮอร์มุซท่ามกลางสงครามอิหร่านในปี 2026 ซึ่งทำให้การขนส่งส่วนประกอบปุ๋ยสำคัญถูกตัดขาดและผลักดันให้ราคาสูงขึ้นอย่างมาก

Yara เพิ่มการจัดส่งปุ๋ยขึ้น 2% ในไตรมาสแรกของปี โดยได้รับประโยชน์จากอัตรากำไรที่สูงขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ไนโตรเจน การขาดแคลนอุปทานได้เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตที่มีการกระจายตลาดอย่าง Yara สามารถใช้ประโยชน์จากราคาที่สูงขึ้นได้ ทำให้ EBITDA ที่ปรับปรุงแล้วเพิ่มขึ้น 40% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา สู่ระดับ 896 ล้านดอลลาร์ โดยมีรายได้เพิ่มขึ้น 17% การดำเนินงานในยุโรปและอเมริกามีการเติบโตของกำไรสูงขึ้น โดยเฉพาะในยุโรปที่เพิ่มขึ้นราว 50%

อย่างไรก็ตาม บริษัทที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการหยุดชะงักได้ ขาดแคลนก๊าซธรรมชาติทำให้ต้องลดการผลิตที่โรงงานในอินเดีย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงของการผลิตปุ๋ยที่ขึ้นอยู่กับจัดหาพลังงาน Yara ใช้เวลาหยุดนี้อย่างมีกลยุทธ์เพื่อการบำรุงรักษาเพื่อลดผลกระทบในระยะยาว ขณะที่การหยุดชะงักที่โรงงานแอมโมเนียในออสเตรเลียตะวันตก (Western Australia) คาดว่าจะได้รับการแก้ไขภายในเดือนพฤษภาคม

โดยรวมแล้ว สถานการณ์นี้ย้ำให้เห็นว่า ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์กำลังทำให้ตลาดปุ๋ยตึงตัวขึ้นอีกครั้ง เหมือนกับหลังจากการรุกรานของรัสเซียในยูเครน ซึ่งคาดว่าจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรทั่วโลก ค่าใช้จ่ายปัจจัยการผลิต และราคาสินค้าอาหารในเดือนข้างหน้า

ที่มา *Oryza.com*

ตลาดแป้งข้าวเจ้า (Rice Starch Market) ทั่วโลกคาดว่าจะเติบโตแตะ 932 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2031

สื่อ Open PR และ Allied Market Research รายงานว่า ตลาดแป้งข้าวเจ้า (global rice starch market) มีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของวัตถุดิบจากธรรมชาติ (natural ingredients) และวัตถุดิบที่มีคุณสมบัติหลากหลาย (multifunctional ingredients) ในหลากหลายอุตสาหกรรม

โดยตลาดแป้งข้าวเจ้าทั่วโลก (global rice starch market) มีมูลค่าประมาณ 520.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2021 และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 932 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในปี 2031 โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีแบบทบต้น (Compound Annual Growth Rate: CAGR) อยู่ที่ 6.0% ในช่วงปี 2022–2031

แป้งข้าวเจ้า (rice starch) ซึ่งเป็นผงสีขาวละเอียดที่สกัดจากข้าว กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีคุณสมบัติปราศจากกลูเตน (gluten-free), ไม่ก่อให้เกิดภูมิแพ้ (hypoallergenic) และมีลักษณะเป็นฉลากสะอาด (clean-label) ทำให้ถูกมองว่าเป็นทางเลือกที่เหมาะสมแทนสารเติมแต่งสังเคราะห์ (synthetic additives)

ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวถูกนำไปใช้ในหลายภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (food and beverages), เครื่องสำอาง (cosmetics), ยาและเวชภัณฑ์ (pharmaceuticals), สิ่งทอ (textiles), กระดาษ (paper), อาหารสัตว์ (animal feed) และผลิตภัณฑ์ซักล้าง (laundry) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาด

การเติบโตของตลาดได้รับแรงขับเคลื่อนหลักจากแนวโน้มผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ (natural products) และผ่านกระบวนการแปรรูปน้อยที่สุด (minimally processed ingredients) รวมถึงการขยายการใช้แป้งข้าวเจ้าในอาหารปลอดกลูเตน (gluten-free foods) และผลิตภัณฑ์ดูแลส่วนบุคคล (personal care products)

ในเชิงภูมิศาสตร์ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific) ครองส่วนแบ่งตลาดสูงสุด โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความอุดมสมบูรณ์ของการผลิตข้าว (rice production) และความต้องการที่แข็งแกร่งจากอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (food processing industries)

โดยรวมแล้ว แนวโน้มของตลาดยังคงเป็นบวกอย่างต่อเนื่อง ขณะที่นวัตกรรมในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (food processing innovation) และความต้องการวัตถุดิบที่ยั่งยืน (sustainable ingredients) มีแนวโน้มจะเร่งการนำแป้งข้าวเจ้าไปใช้ในระดับโลกมากยิ่งขึ้นในระยะต่อไป

ที่มา *Oryza.com*

เวียดนาม

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวเวียดนามยังคงไม่เปลี่ยนแปลง โดยราคาข้าวขาว 5% เสนอขายที่ระดับ 375–380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เท่ากับระดับ 375–380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า โดยผู้ค้าจากนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) ให้ข้อมูลว่า ปริมาณข้าวที่เสนอขายในตลาดมีไม่มากนัก เนื่องจากอุปทานภายในประเทศอยู่ในระดับจำกัด

นายโด ฮา นัม (Do Ha Nam) ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association: VFA) และประธานเจ้าหน้าที่บริหารของกลุ่มอินทิเม็กซ์ (Intimex Group) หนึ่งในผู้ส่งออกด้านการเกษตรชั้นนำของเวียดนามกล่าวว่า สถานการณ์การส่งออกข้าวของเวียดนามยังไม่ประสบปัญหาที่รุนแรงในขณะนี้

โดยเขาระบุว่า เวียดนามยังไม่ได้ประสบผลกระทบอย่างรุนแรงทันที เนื่องจากโครงสร้างการส่งออกของเรา ยังคงมุ่งเน้นไปที่ตลาดใกล้เคียง เช่น จีนและฟิลิปปินส์ ทำให้แรงกดดันด้านโลจิสติกส์ยังไม่มากนัก

ฟิลิปปินส์เป็นลูกค้ารายใหญ่ที่สุดของเวียดนามในการนำเข้าข้าว โดยนำเข้าประมาณ 40% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของประเทศ อย่างไรก็ตาม ตลาดนี้กำลังหดตัวลงจากหลายปัจจัย รวมถึงต้นทุนโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้นจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง

อย่างไรก็ตาม ประธานสมาคมอาหารเวียดนามกล่าวว่า หากสถานการณ์นี้ยังคงดำเนินต่อไป ผลกระทบต่อการผลิตจะเริ่มรุนแรง เมื่อค่าต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ราคาขายไม่สามารถตามทัน ส่งผลให้รายได้ลดลง เกษตรกรจึงต้องพิจารณาการเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นๆ

ขณะที่ นายแกรี เดล ซีอาร์ลีย์ (Gary Dale Cearley) ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท Red Wolf Global ซึ่งเป็นบริษัทโลจิสติกส์ที่มีสำนักงานในเวียดนามกล่าวว่า ข้าวเกือบทั้งหมดถูกขนส่งทางทะเลจากพื้นที่แม่น้ำโขง ผ่านท่าเรือหลักในพื้นที่โฮจิมินห์ซิตี้ ปัจจุบัน เวลาการเดินทางของเรือที่ออกจากท่าเรือเหล่านี้ต้องขยายจากหนึ่งสัปดาห์เป็น 15 วัน เนื่องจากต้องอ้อมผ่านพื้นที่ที่มีการขัดแย้ง

เขาระบุว่า สำหรับผู้ส่งออกอาหารเวียดนาม ตัวชี้วัดที่ทำหายที่สุดคือค่าใช้จ่ายในการขนส่งทางทะเล ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นถึง 25-35% นอกจากนี้ ค่าประกันภัยยังเพิ่มขึ้น และแม้แต่ค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ภายในเวียดนามก็เพิ่มขึ้นประมาณ 0.80 ดอลลาร์สหรัฐ (1 ดอลลาร์สิงคโปร์) ถึง 1.20 ดอลลาร์สหรัฐต่อปอนด์

ด้านสถานการณ์ข้าวในประเทศนั้น ตลาดข้าวในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 ค่อนข้างเจียบเหงา แม้ว่าราคาโดยทั่วไปจะคงที่เมื่อเทียบกับวันก่อนหน้า แต่การซื้อขายในหลายพื้นที่ชะลอตัวเนื่องจากอุปทานมีจำกัด ขณะที่ความต้องการจากคลังสินค้าก็ยังไม่มีการฟื้นตัวดีขึ้น

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามค่อนข้างทรงตัวจากสัปดาห์ที่แล้ว โดยราคาข้าวหอมพันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 490-500 เหรียญสหรัฐต่อดัน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 486-490 เหรียญสหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 465-469 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 386-390 เหรียญสหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้นจาก 377-380 ดอลลาร์สหรัฐต่อดันในสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 336-340 เหรียญสหรัฐต่อดัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนถึง 20 เมษายน 2569 มีเรือจำนวน 42 ลำจะเข้าเทียบท่าที่นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh port) และเมืองมายเถย (Mỹ Tho) เพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 362,920 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม ถึง 19 เมษายน 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 436,520 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 159,500 ตัน ประเทศอิรัก 25,000 ตัน ประเทศฟิลิปปินส์ 234,820 ตัน และมาเลเซีย 17,200 ตัน

จากข้อมูลเบื้องต้นของสำนักงานศุลกากรเวียดนาม ระบุว่า ปริมาณการส่งออกข้าวในช่วงวันที่ 1 เมษายนถึง 15 เมษายน 2569 อยู่ที่ 530,991 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 246.366 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปริมาณและมูลค่าลดลง 7% และ 14.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาตามลำดับ ทั้งนี้ ยอดสะสมการส่งออก

นับตั้งแต่ต้นปีมาจนถึงวันที่ 15 เมษายน 2569 อยู่ที่ประมาณ 2.813 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,320 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปริมาณและมูลค่าลดลง 17.8% และ 25.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาตามลำดับ

รายงานจากสำนักข่าว Bigmint ระบุว่า แนวโน้มการส่งออกข้าวของเวียดนามกำลังเผชิญแรงกดดันจากทั้งอุปสงค์ในตลาดโลกที่อ่อนตัวและการผลิตภายในประเทศที่ปรับลดลง ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของพลวัตตลาดข้าวโลก

แนวโน้มการส่งออกและรายได้ ปริมาณการส่งออกข้าวในปีการตลาด (Marketing Year: MY) 2026/27 คาดว่าจะลดลงเหลือประมาณ 7.6 ล้านตัน สอดคล้องกับแนวโน้มขาลงต่อเนื่องจากช่วงหลายปีก่อน ขณะที่มูลค่าการส่งออกได้ปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญแล้วก่อนหน้านี้ โดยในปีการตลาด 2024/25 หดตัวเกือบ 28% เมื่อเทียบรายปี (year-on-year: y/y)

อุปสงค์จากตลาดหลักชะลอตัว ปัจจัยสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการชะลอตัวดังกล่าว คือการลดลงของอุปสงค์จากประเทศผู้นำเข้าหลัก โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของเวียดนาม

ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม (คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 40% ของการส่งออกทั้งหมด) ได้ปรับลดการนำเข้า ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการปรับตัวดีขึ้นของอุปทานภายในประเทศ ขณะที่อินโดนีเซียก็ได้ลดปริมาณการจัดซื้อเช่นกัน นอกจากนี้ อุปสงค์จากตลาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ ยังมีแนวโน้มอ่อนตัว แม้ว่าการส่งออกไปยังจีนและบางประเทศในแอฟริกาจะปรับตัวเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยการหดตัวของตลาดหลัก

แรงกดดันด้านราคา ราคาส่งออกข้าวปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนภาวะอุปสงค์ที่อ่อนแอและอุปทานในตลาดโลกที่อยู่ในระดับสูง โดยราคาเฉลี่ยในปี 2025 อยู่ที่ประมาณ 428 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงเกือบ 28% จากปีก่อนหน้า

ข้อมูลล่าสุดยังชี้ให้เห็นว่า แม้ปริมาณการส่งออกอาจยังขยายตัวเล็กน้อยในบางช่วงเวลา แต่มูลค่าการส่งออกกลับลดลง เนื่องจากแรงกดดันด้านราคา ตัวอย่างเช่น ในช่วงต้นปี 2026 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ราคาเฉลี่ยลดลงมากกว่า 15% เมื่อเทียบรายปี สะท้อนถึงภาวะราคาที่ยังคงอยู่ภายใต้แรงกดดันอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดด้านอุปทานภายในประเทศ ในด้านการผลิต เวียดนามกำลังเผชิญความท้าทายภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยราคาข้าวเปลือก (paddy) ปรับตัวลดลงอย่างมากในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ส่งผลให้ส่วนต่างกำไรของเกษตรกร (farmer margins) ถูกบีบตัว ขณะเดียวกัน ต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยและเชื้อเพลิง ยังคงอยู่ในระดับสูงซึ่งลดแรงจูงใจในการเพาะปลูก

ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณผลผลิตโดยรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเกิดการปรับเปลี่ยนเชิงกลยุทธ์ไปสู่การผลิตข้าวคุณภาพสูงหรือข้าวพรีเมียม (premium rice) ที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น แทนการมุ่งเน้นการส่งออกเชิงปริมาณ (bulk exports)

ภาพรวมเชิงโครงสร้าง ภาคอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามกำลังเข้าสู่ช่วงของการปรับตัวเชิงโครงสร้าง (structural adjustment) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ อุปสงค์จากตลาดดั้งเดิมที่อ่อนตัวลง ราคาส่งออกที่ลดลง และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตและกลยุทธ์การส่งออก ทั้งนี้ เนื่องจากเวียดนามเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมมีนัยต่อทิศทางการค้าและสมดุลของตลาดข้าวโลกในระยะข้างหน้าอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

เมียนมา

ตามรายงานของ Creed Market Report และ Channel News Asia ระบุว่า ภาคอุตสาหกรรมข้าวของประเทศเมียนมา กำลังเผชิญแรงกดดันที่ทวีความรุนแรงขึ้น จากภาวะขาดแคลนนํ้ามันดีเซลอย่างหนัก ซึ่งได้รับแรงกระทบซ้ำเติมจากความปั่นป่วนด้านพลังงานในภูมิภาคตะวันออกกลาง ส่งผลให้เกษตรกรต้องเร่งแสวงหาซื้อเพลิงในช่วงเวลาสำคัญของการเก็บเกี่ยวและการชลประทาน

มีรายงานว่าเกษตรกรจำนวนมากกำลังเผชิญกับความล่าช้าในการเก็บเกี่ยว การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่ลดลง และต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีแนวโน้มจะส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และก่อให้เกิดความปั่นป่วนต่ออุปทานข้าวภายในประเทศ

เนื่องจากข้าวเป็นพืชอาหารหลักและสินค้าส่งออกสำคัญของเมียนมา ภาวะขาดแคลนเชื้อเพลิงที่ยืดเยื้ออาจส่งผลกระทบต่อในวงกว้างเกินกว่าภาคการเกษตร โดยอาจนำไปสู่การปรับตัวสูงขึ้นของราคาสินค้าอาหาร รายได้ในภาคชนบทที่ลดลง ตลอดจนความเสียด้านความมั่นคงทางอาหารในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ทั้งนี้ Channel News Asia ยังเน้นย้ำเพิ่มเติมว่า ปัญหาการขาดแคลนเชื้อเพลิงมิได้ส่งผลกระทบต่อเฉพาะขั้นตอนการเก็บเกี่ยวเท่านั้น แต่ยังลุกลามไปถึงกระบวนการขนส่งและการสีข้าว ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงของการสูญเสียผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว (post-harvest losses) อย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

กัมพูชา

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ รายงานว่า ตามรายงานของสหพันธ์ข้าวกัมพูชา ระบุว่า กัมพูชายังคงมีการส่งออกข้าวเติบโตต่อเนื่อง โดยในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2569 เพิ่มขึ้น 30% เมื่อเทียบกับปีก่อน อย่างไรก็ตาม ราคานํ้ามันเชื้อเพลิงโลกที่สูงขึ้นได้ผลักดันค่าขนส่งเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวของกัมพูชา โดยเฉพาะภูมิภาคตะวันออกกลาง

นาย Lay Chhunhour ประธานสหพันธ์ข้าวกัมพูชา เปิดเผยว่า แม้การส่งออกยังเติบโต แต่ต้นทุนนํ้ามันดีเซลที่เพิ่มขึ้นกระทบทั้งการขนส่งและต้นทุนการผลิต ซึ่งอาจกระทบต่อเป้าหมายการส่งออกข้าว 1 ล้านตันในปีนี้ ขณะที่สหพันธ์ฯ ยังคงเดินหน้าขยายตลาดใหม่เพื่อรักษารายได้เกษตรกร

ด้านนาย Chan Sophal ประธานศูนย์ศึกษานโยบาย เห็นว่า ตลาดข้าวของกัมพูชาในยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีเสถียรภาพ แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเกษตรกรในระยะต่อไป

ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ 1 ปี 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวไปยังตลาดต่างประเทศรวม 361,578 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 207 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยส่งออกไปยังยุโรป 98,075 ตัน มูลค่ากว่า 68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และส่งออกไปยังจีน 89,215 ตัน มูลค่ากว่า 56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปัจจุบัน ราคาข้าวอยู่ในช่วง 460-830 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขึ้นอยู่กับประเภทข้าว

สหพันธ์ข้าวกัมพูชา (CRF) ประกาศราคาส่งออกข้าวประจำวันที่ 22 เมษายน 2569 ดังนี้

รายการชนิดข้าว	3 เมษายน 2569	22 เมษายน 2569	เปลี่ยนแปลง
	เหรียญสหรัฐต่อดัน (FOB)		
1.ข้าวหอม Malys Angkor (Pka Romdoul / Jasmine) ชนิด 5%	840	840	-
2.ข้าวหอม Fragrant Rice (Sen Kra Ob - SKO) ชนิด 5%	700	715	+15
3.ข้าวหอม Fragrant Rice (SRO)	545	578	+33
4.ข้าวขาวพื้นนุ่ม (White Rice Soft Texture) ชนิด 5%	495	525	+30
5.ข้าวขาวพื้นแข็ง (White Rice Hard Texture) ชนิด 5%	-	545	-
6.ข้าวหนึ่ง (Parboiled Rice) ชนิด 5%	575	585	+10
7.ข้าวกล้องหอม (Brown Jasmine Rice / Romdoul)	830	830	-
8.ข้าวกล้องขาว (Brown White Rice)	490	490	-
9.ข้าวหอมอินทรี (Organic Jasmine Rice)	1,300	1,320	+20
10.ข้าวขาวอินทรี (Organic White Rice) ชนิด 5%	1,050	1,050	-
11.ข้าวหนึ่งอินทรี (Organic Parboiled Rice) ชนิด 5%	1,070	1,100	+30

ที่มา Oryza.com และสศต. ณ กรุงพนมเปญ (กัมพูชา) (TTC, Phnom Penh (Cambodia))

ฟิลิปปินส์

ตามรายงานของสำนักข่าว bne IntelliNews ระบุว่า ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มจะนำเข้าข้าวสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ระดับ 4.8 ล้านตันในปี 2026 อันเป็นผลจากต้นทุนปุ๋ยและเชื้อเพลิงที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับความเสียหายจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตภายในประเทศอย่างรุนแรงทั้งนี้ขึ้นไป

ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture) ระบุว่า ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือก (paddy) อาจปรับลดลงมาอยู่ในช่วง 18.6-18.8 ล้านตัน ซึ่งต่ำกว่าประมาณการเดิมที่ 20.28 ล้านตันอย่างมีนัยสำคัญ และอาจถือเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 10 ปี ส่งผลให้การพึ่งพาการนำเข้าข้าวของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ณ ช่วงต้นเดือนเมษายน 2569 ปริมาณข้าวนำเข้าได้แตะระดับ 1.26 ล้านตัน เพิ่มขึ้นมากกว่าหนึ่งในสาม เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (year-on-year) โดยเจ้าหน้าที่คาดการณ์ว่าการนำเข้าจะเร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อชดเชยช่องว่างด้านอุปทาน

ในด้านต้นทุนการผลิต ราคาปุ๋ยในบางภูมิภาคสำคัญได้ปรับตัวสูงขึ้นถึง 2,900 เปโซฟิลิปปินส์ต่อกระสอบ ขนาด 50 กิโลกรัม (PHP2,900 per 50-kg bag หรือประมาณ 48.18 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรลดการใช้ ปัจจัยการผลิตในระดับที่เหมาะสม และก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตต่อไร่ (yield) ที่อาจลดลงในช่วงฤดู เพาะปลูกฤดูฝนซึ่งมีความสำคัญ

ขณะเดียวกัน ความเสี่ยงด้านสภาพอากาศมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยมีความเป็นไปได้สูงที่ ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) จะเริ่มก่อตัวในช่วงกลางปี และอาจยืดเยื้อไปจนถึงต้นปี 2569 (2027) นักวิเคราะห์ เตือนว่าแรงกดดันจากความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ ต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง และความตึงเครียดทางภูมิ รัฐศาสตร์ในระดับโลก อาจส่งผลให้อุปทานตึงตัวมากยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดความผันผวนของราคาสินค้าอาหาร

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าฟิลิปปินส์ (Philippines) มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงของ ตลาดข้าวโลกมากขึ้น และมีแนวโน้มต้องพึ่งพาการนำเข้าเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านความมั่นคงทางอาหารในระยะ ต่อไปอย่างมีนัยสำคัญ

ขณะที่ตามการวิเคราะห์ของสหพันธ์เกษตรกรอิสระ (Federation of Free Farmers) ระบุว่า ฟิลิปปินส์ กำลังเผชิญความเสี่ยงต่อวิกฤตความมั่นคงทางอาหารในปี 2569 (2026) และอาจจำเป็นต้องนำเข้าข้าวในปริมาณสูง ถึง 6.9 ล้านตัน ซึ่งถือเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะขาดแคลนในประเทศ

นายมอนเตมายอร์ (Raul Montemayor) ผู้จัดการระดับชาติของ Federation of Free Farmers ระบุว่า ปริมาณการผลิตภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง จากผลกระทบของวิกฤตราคาน้ำมันโลก (Global Oil Crisis) การ ปรับตัวสูงขึ้นของราคาปุ๋ย และอิทธิพลต่อเนื่องของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

ทั้งนี้ นายมอนเตมายอร์ ได้วิพากษ์วิจารณ์กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture) ว่ายังขาดมาตรการแทรกแซงเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการบรรเทาผลกระทบจากแรงกดดันดังกล่าว

การคาดการณ์ของ Federation of Free Farmers ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า ปริมาณผลผลิตข้าวจะปรับ ลดลงร้อยละ 6 ในช่วงครึ่งแรกของปี 2026 (First Semester 2026) โดยข้อมูลชี้ให้เห็นว่า ภายใต้ทุกสถานการณ์ที่มีการ จำลอง ปริมาณสต็อกที่มีอยู่และผลผลิตภายในประเทศจะไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ส่งผลให้เกิดภาวะ สต็อกติดลบ (Negative Inventory) ก่อนการนำเข้า

เพื่อรักษาระดับสต็อกสำรองเชิงยุทธศาสตร์ขั้นต่ำที่ 60 วัน ซึ่งคิดเป็นประมาณ 2.39 ล้านตัน ฟิลิปปินส์ จำเป็นต้องพึ่งพาทลาดโลกในระดับสูง โดยแม้ในกรณีที่ผลผลิตช่วงครึ่งหลังของปี (Second Semester) ลดลงเพียง ร้อยละ 10 ประเทศก็ยังคงนำเข้าข้าวประมาณ 4.6 ล้านตัน ซึ่งใกล้เคียงกับระดับสูงสุดเดิมที่ 4.8 ล้านตันในปี 2567 (2024)

ทั้งนี้ ความต้องการนำเข้าจะเพิ่มขึ้นตามระดับการลดลงของผลผลิตภายในประเทศ กล่าวคือ หากผลผลิต ลดลงร้อยละ 20 จะต้องนำเข้าประมาณ 5.2 ล้านตัน และหากลดลงร้อยละ 30 ปริมาณนำเข้าจะเพิ่มเป็น 5.8 ล้าน ตัน ขณะที่ในกรณีเลวร้ายที่สุด หากผลผลิตลดลงถึงร้อยละ 50 ประเทศจะต้องนำเข้าข้าวสูงถึง 6.9 ล้านตัน

ในด้านอุปสงค์ ปริมาณการบริโภคข้าวของประเทศยังคงอยู่ในระดับคงที่ที่ประมาณ 14.5 ล้านตันต่อปี ซึ่งหมายความว่า การขาดแคลนผลผลิตภายในประเทศจะส่งผลโดยตรงต่อภาระการนำเข้า หรือก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

นาย Raul Montemayor กล่าวเพิ่มเติมว่า แนวโน้มการคาดการณ์มีความน่ากังวลอย่างยิ่ง และไม่สามารถคาดหวังมาตรการแทรกแซงที่มีนัยสำคัญจากกระทรวงเกษตร เพื่อชดเชยผลกระทบจากวิกฤตราคาน้ำมัน การเพิ่มขึ้นของราคาปุ๋ย และปรากฏการณ์เอลนีโญได้

ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ (Philippines) ได้มีการนำเข้าข้าวในปี 2567 (2024) ที่ระดับ 4.8 ล้านตัน ซึ่งถือเป็นปริมาณสูงสุดในประวัติศาสตร์ของประเทศ สะท้อนถึงแนวโน้มการพึ่งพาส่งออกต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 1,582,015.98 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,398 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 11.4% เมื่อเทียบกับ 1,420,578 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,944 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,839.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 481,402.61 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 453 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 31.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 276,406.37 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 275 ใบ) ลดลงประมาณ 45% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 1,364,910.08 ตัน (สัดส่วน 86.3% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 103,986.98 ตัน (สัดส่วน 6.6%) เมียนมาจำนวน 70,847.15 ตัน (สัดส่วน 4.5%) กัมพูชา 31,515 ตัน (สัดส่วน 2.0%) อินเดีย 8,707.40 ตัน (สัดส่วน 0.6%) ปากีสถาน 1,646 ตัน (สัดส่วน 0.1%) เกาหลีใต้ 400 ตัน และอิตาลี 3.36 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2569) มีจำนวนรวม 1,996 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 2,118,981.16 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน

- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 559 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 674,650.11 ตัน

ตามรายงานของสำนักข่าว Bloomberg ซึ่งอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานอุตุนิยมวิทยา ธรณีฟิสิกส์ และดาราศาสตร์ฟิลิปปินส์ (the Philippine Atmospheric, Geophysical and Astronomical Services Administration; PAGASA) ระบุว่า ฟิลิปปินส์ได้ออกการเตือนอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับความน่าจะเป็นสูงประมาณ 79% ของสภาวะเอลนีโญที่อาจเกิดขึ้นระหว่างเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม 2026

หน่วยงานดังกล่าวคาดการณ์ว่าสภาวะอากาศนี้จะยังคงดำเนินต่อไปจนถึงต้นปี 2027 ซึ่งก่อให้เกิดความกังวลในหลายภาคส่วน โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรม การจัดการน้ำ และการเตรียมรับมือภัยพิบัติ

ผลกระทบจากเอลนีโญ: สภาวะเอลนีโญมักนำมาซึ่งสภาพอากาศที่แห้งกว่าปกติ และเจ้าหน้าที่เตือนว่าบางพื้นที่ในประเทศอาจเผชิญกับภาวะแห้งแล้งยาวนานและภัยแล้งที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่สำคัญต่อการผลิตพืช โดยเฉพาะพืชที่ต้องใช้น้ำมาก เช่น ข้าว ในช่วงเวลาที่สำคัญของการเจริญเติบโตของพืชฝั่งเกษตรกรรม การลดลงของปริมาณน้ำฝนอาจส่งผลกระทบต่อระบบชลประทาน ทำให้ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง และเพิ่มความเสี่ยงของการสูญเสียผลผลิต หากไม่มีการดำเนินมาตรการบรรเทาผลกระทบอย่างทันท่วงที

ในขณะเดียวกัน PAGASA ได้ชี้ให้เห็นลักษณะของสภาพอากาศที่แตกต่างกัน โดยคาดว่าจะมีฝนตกมากกว่าปกติในพื้นที่ทางตะวันตกของประเทศในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ การกระจายตัวของฝนที่ไม่สม่ำเสมอนี้อาจทำให้เกิดน้ำท่วมในบางพื้นที่ ขณะที่บางพื้นที่จะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ซึ่งจะทำให้การวางแผนทางการเกษตรและการตอบสนองต่อภัยพิบัติซับซ้อนยิ่งขึ้น

แนวโน้มและการเตรียมพร้อม: การเตือนภัยเอลนีโญนี้เป็นสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนสูงในฟิลิปปินส์ ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการที่เป็นเชิงรุกในการปกป้องความมั่นคงทางอาหาร การรักษาเสถียรภาพของการผลิตข้าว และการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพในช่วงเดือนข้างหน้า

รายงานจากสำนักข่าว Philippine Daily Inquirer ระบุว่าภาวะคลื่นความร้อนรุนแรงกำลังก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญต่อการผลิตข้าวในพื้นที่ Mlang จังหวัด North Cotabato ของประเทศฟิลิปปินส์ โดยอุณหภูมิที่สูงต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับสภาวะแห้งแล้งที่ทวีความรุนแรงขึ้น ได้ส่งผลให้ข้าวจานวนมากขาดน้ำและเสี่ยงต่อความเสียหาย กระทั่งต่อวิถีชีวิตและรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทั้งนี้ ข้าวจานวนมากได้เกิดรอยดินแตกระแหงและอยู่ในภาวะขาดแคลนน้ำแล้ว ขณะที่เกษตรกรต้องเผชิญกับการสูญเสียผลผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแหล่งน้ำเพื่อการชลประทานมีปริมาณลดลงภายใต้สถานการณ์คลื่นความร้อนที่ยังคงดำเนินอยู่

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนแรงกดดันด้านสภาพภูมิอากาศในวงกว้างที่กำลังเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของฟิลิปปินส์ ซึ่งกำลังเผชิญค่าดัชนีความร้อนในระดับอันตรายและภาวะแห้งแล้ง ส่งผลให้กระบวนการเพาะปลูกหยุดชะงักและแนวโน้มผลผลิตลดลง สำหรับชุมชนที่พึ่งพาการปลูกข้าวเป็นหลัก ภาวะดังกล่าวก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตที่ลดลง รายได้ที่หดตัว และความตึงตัวของอุปทานอาหารในระดับท้องถิ่น หากคลื่นความร้อนรุนแรงยังคงยืดเยื้อเข้าสู่ช่วงสำคัญของฤดูเพาะปลูก

ที่มา *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว Gotrade และ Rice News Today รายงานว่า สต็อกข้าวของรัฐบาลอินโดนีเซียได้แตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 5 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับที่สูงที่สุดที่เคยบันทึกไว้ ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในกลยุทธ์ความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

รายงานสต็อกข้าว ณ วันที่ 23 เมษายน 2026 อยู่ที่ประมาณ 5,000,198 ตัน เป็นเกือบสองเท่าของสถิติสูงสุดก่อนหน้า 2.6 ล้านตันที่บันทึกไว้ในปี 1984 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของความสามารถในการจัดหาข้าวภายในประเทศที่รวดเร็ว

การเพิ่มขึ้นนี้ได้รับการขับเคลื่อนจากการจัดซื้อภายในประเทศที่แข็งแกร่งและการผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยการผลิตรวมของประเทศไทยในปี 2025 เพิ่มขึ้นมากกว่า 13% เมื่อเทียบกับรายปี สู่ระดับประมาณ 34.7 ล้านตัน รัฐบาลได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน Bulog (หน่วยงานโลจิสติกส์ของรัฐ) ซึ่งได้ขยายความสามารถในการเก็บสำรองข้าวอย่างรวดเร็ว โดยการรวมพื้นที่จัดเก็บที่มีอยู่ประมาณ 3 ล้านตันกับพื้นที่ที่เช่าราว 2 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่ออกไปใช้แล้ว

สต็อกข้าวที่ทาลายสถิตินี้ถือเป็นส่วนสำคัญของเป้าหมายใหญ่ของอินโดนีเซียในการพึ่งพาตนเองด้านข้าว หลังจากที่มีการนำเข้าข้าวประมาณ 7 ล้านตันในช่วงปี 2023-24 ทางการได้หยุดการนำเข้าในปี 2025 และตั้งเป้าหมายที่จะไม่ต้องนำเข้าข้าวในปี 2026 โดยมีการสำรองข้าวที่เพียงพอและพืชผลที่คาดว่าจะมีประมาณ 11 ล้านตัน ในพื้นที่เพาะปลูก

นอกจากความมั่นคงของอุปทานแล้ว สต็อกข้าวขนาดใหญ่ซึ่งเทียบเท่ากับการบริโภคข้าวของประเทศประมาณ 5 เดือน คาดว่าจะช่วยรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศและปกป้องประเทศจากความผันผวนในตลาดโลกหรือภัยพิบัติจากสภาพอากาศ เช่น เอลนีโญ โดยรวมแล้ว การมีสต็อกข้าวในระดับสูงสุดนี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากการเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่ต้องพึ่งพาการนำเข้า มาเป็นผู้ผลิตที่มีความมั่นคงและพึ่งพาตนเองมากขึ้น พร้อมเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

สำนักข่าว The Jakarta Post รายงานว่า รัฐบาลอินโดนีเซียมีแผนที่จะลงทุนประมาณ 290 ล้านดอลลาร์เพื่อสร้างโกดังข้าวใหม่ 100 แห่ง ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการจัดเก็บข้าวภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โครงการนี้คาดว่าจะเพิ่มพื้นที่จัดเก็บได้ราว 900,000 ตัน ซึ่งจะช่วยจัดการกับการผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้นและปริมาณสำรองข้าว

การเคลื่อนไหวนี้เกิดขึ้นในขณะที่อินโดนีเซียกำลังเผชิญกับสต็อกข้าวที่สูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ ซึ่งปัจจุบันมีปริมาณเกินขีดความสามารถในการจัดเก็บที่มีอยู่ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเช่าโกดังเพิ่มเติมเพื่อรองรับปริมาณข้าวที่เพิ่มขึ้น

โกดังข้าวใหม่ที่สร้างขึ้นนี้มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทาน และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยมั่นใจว่าข้าวส่วนเกินสามารถเก็บรักษาและกระจายไปยังทั่วประเทศได้อย่างถูกต้อง

โดยรวมแล้ว ความคิดริเริ่มนี้สะท้อนถึงกลยุทธ์ที่กว้างขึ้นของอินโดนีเซียในการเพิ่มผลผลิตข้าวภายในประเทศ ลดการสูญเสีย และรักษาความพึ่งพาตนเองด้านข้าวท่ามกลางความไม่แน่นอนในตลาดโลก

ที่มา *Oryza.com*

ฮ่องกง

หน่วยงาน Trade and Industry Department ของฮ่องกง รายงานว่าในช่วง 3 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-มีนาคม 2569) ฮ่องกงนำเข้าข้าวจากประเทศต่างๆรวมประมาณ 65,400 ตัน ลดลงประมาณ 0.9% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 66,000 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยนำเข้าจากประเทศต่างๆ ดังนี้

1.ประเทศไทย จำนวนประมาณ 36,600 ตัน ลดลงประมาณ 4.4% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 38,300 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 33,400 ตัน ข้าวขาวประมาณ 1,300 ตัน และข้าวชนิดอื่นๆประมาณ 1,900 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 56.0% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ลดลงประมาณ 3.4% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 58.0%

2.ประเทศเวียดนาม จำนวนประมาณ 12,000 ตัน ลดลง 4.8% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 12,600 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 11,000 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่นๆรวมประมาณ 1,000 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 18.3% ลดลง 4.2% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 19.1%

3.ประเทศกัมพูชา จำนวนประมาณ 7,900 ตัน เพิ่มขึ้น 41.1% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 5,600 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 7,700 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่นๆรวมประมาณ 200 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 12.1% เพิ่มขึ้น 42.4% เมื่อเทียบกับเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 8.5%

4.ประเทศจีน จำนวนประมาณ 4,600 ตัน เท่ากับเมื่อเทียบกับจำนวน 4,600 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าว Yu Jien (ข้าวเหนียว) ประมาณ 4,500 ตัน และข้าว See Mew จำนวน 100 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 7.0% เท่ากับเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 7.0%

5.ประเทศญี่ปุ่น จำนวนประมาณ 2,500 ตัน ลดลง 24.2% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 3,300 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 3.8% ลดลง 24.0% ในช่วงเดียวกันของปี 2568

6.ประเทศอื่น ๆรวมกันประมาณ 1,800 ตัน เพิ่มขึ้นจากจำนวน 1,600 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 2.8% เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 2.4%

สำหรับการส่งออก (Re-export) ไปยังประเทศอื่นๆ ในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2569 มีปริมาณ 2,252 ตัน ลดลง 9.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 2,485 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยส่งไปยังมาเก๊าจำนวน 2,007 ตัน ลดลง 6.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 2,146 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังสหรัฐฯ 166 ตัน ลดลง 39.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 276 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังแคนาดา 67 ตัน เพิ่มขึ้น 15.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 58 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เป็นต้น

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2569 ฮ่องกงมีจำนวนผู้เก็บสต็อกข้าวที่ได้จดทะเบียนแล้ว (Registered stockholders of rice) จำนวน 207 ราย และมีสถานที่เก็บรักษาข้าวที่ได้รับอนุมัติ (Approved rice storage places) จำนวน 142 แห่ง สำหรับการเก็บข้าวในสต็อก (Closing stock (excluding reserve stock)) ฮ่องกงมีข้าวอยู่ในสต็อก ณ เดือนมีนาคม 2569 รวม 13,300 ตัน และมีสต็อกสำรอง (Reserve stock for the import period) จำนวน 10,900 ตัน

สำหรับอัตราการบริโภคข้าวเฉลี่ยในปี 2024 อยู่ที่ประมาณ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เท่ากับในปี 2023 ที่ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี แต่ลดลง 24.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 45 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ในปี 2014

ทางด้านราคาข้าวเฉลี่ยที่ฮ่องกงนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ นั้น (Average Rice Import CIF (Cost Insurance Freight) Prices) ในเดือนมีนาคม 2569 ที่ผ่านมา ราคานำเข้าข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 7.99 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 8.14 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า ส่วนราคานำเข้าข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 4.97 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 5.05 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ในเดือนก่อนหน้า ราคานำเข้าข้าวจากจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 5.92 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 5.93 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า และราคานำเข้าข้าวหอมจากกัมพูชา (Cambodian Fragrant) อยู่ที่ 4.85 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 5.21 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า

ขณะที่ราคาขายปลีกเฉลี่ย (Average Retail Prices) ในเดือนมีนาคม 2569 ที่ผ่านมา ราคาขายข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 13.67 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 13.28 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน ส่วนราคาขายข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 14.28 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 14.90 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน และราคาข้าวของจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 13.28 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 13.37 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน

ที่มา Trade and Industry Department

จีน

รายงานจากสำนักข่าว Bloomberg ระบุว่า ประเทศจีนได้ให้คำมั่นว่าจะรักษาระดับอุปทานปุ๋ยภายในประเทศให้เพียงพอ และควบคุมราคาภายในให้มีเสถียรภาพในช่วงฤดูเพาะปลูกฤดูใบไม้ผลิ (Spring Planting Season) แม้ว่าตลาดโลกจะเผชิญกับความผันผวนอย่างรุนแรงจากผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ กับอิหร่าน

กระทรวงเกษตรของจีน (China's Agriculture Ministry) เปิดเผยว่า ปัจจุบันประเทศมีปริมาณปุ๋ยเพียงพอสำหรับช่วงฤดูเพาะปลูกหลัก โดยราคาภายในประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าราคาตลาดโลกอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม แรงกดดันด้านราคากำลังเพิ่มสูงขึ้น โดยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าปุ๋ยยูเรีย (urea futures) ในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเจิ้งโจว (Zhengzhou Exchange) ซึ่งเป็นดัชนีสำคัญของปุ๋ยไนโตรเจน ได้ปรับตัวขึ้นสู่ระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2024 โดยเพิ่มขึ้นประมาณ 9% นับตั้งแต่เริ่มเกิดความขัดแย้ง

ในทางตรงกันข้าม ราคาปุ๋ยในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงยิ่งกว่า โดยราคาปุ๋ยในภูมิภาคอ่าวสหรัฐ (US Gulf) ปรับตัวเพิ่มขึ้นมากกว่า 50% ซึ่งสะท้อนถึงช่องว่างที่ขยายตัวระหว่างราคาภายในประเทศจีน (China) กับราคาตลาดโลก

เพื่อปกป้องเกษตรกรภายในประเทศจากความผันผวนดังกล่าว จีนได้ดำเนินมาตรการควบคุมการส่งออกปุ๋ยอย่างเข้มงวดในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และปัจจุบันกำลังประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีความสำคัญกับการจัดสรรอุปทานปุ๋ยภายในประเทศ และรับประกันการกระจายสินค้าอย่างทันท่วงทีในช่วงที่มีความต้องการสูงสุด

มาตรการดังกล่าวสะท้อนถึงความสำคัญของฤดูเพาะปลูกฤดูใบไม้ผลิ (Spring Planting Season) ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของผลผลิตธัญพืชทั้งหมดของประเทศ และถือเป็นกลไกหลักในการรักษาความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ของชาติ

ในด้านความคืบหน้าการเพาะปลูก เจ้าหน้าที่ระบุว่าสถานการณ์โดยรวมยังคงมีเสถียรภาพ โดยพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูใบไม้ผลิ (Spring Crops) และข้าวสาลีฤดูหนาว (Winter Wheat) ยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงเดิม ขณะที่สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยและมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐช่วยส่งเสริมสุขภาพของพืชผล

นอกจากนี้ ตัวชี้วัดภาคเกษตรอื่นๆ ยังแสดงให้เห็นแนวโน้มการฟื้นตัว โดยราคาสุกรเริ่มมีเสถียรภาพ หลังจากปรับตัวลดลงต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน แม้ว่าจำนวนสุกรและลูกสุกรจะยังคงมีความผันผวนอยู่ก็ตาม ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียอยู่ในระดับทรงตัว เนื่องจากอุปทานที่มีอยู่ในระดับเพียงพอสามารถชดเชยการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยของอุปสงค์ โดยราคาข้าวหนึ่ง (parboiled rice) 5% ของอินเดีย อยู่ที่ระดับ 344-350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ทรงตัวจากสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ราคาข้าวขาว 5% อยู่ที่ 338-344 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ค้าซึ่งมีฐานอยู่ในเมืองโกลกาตา (Kolkata) ระบุว่า การอ่อนค่าของค่าเงินรูปีอินเดีย (Indian Rupee) ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวอินเดีย เมื่อเทียบกับอุปทานจากไทย และเวียดนาม ทั้งนี้ ค่าเงินรูปีได้ปรับลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบกว่า 3 สัปดาห์เมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ เมื่อปลายสัปดาห์ที่ผ่านมา

รายงานโดยฝ่ายวิเคราะห์สำนักข่าว BigMint Bureau ระบุว่า ภาคโลจิสติกส์การส่งออกข้าวขาว (non-basmati rice) ของอินเดียกำลังเผชิญภาวะคอขวดด้านการขนส่ง (logistical bottlenecks) จากการสะสมของสินค้าที่บริเวณจุดทอดสมอเรือ (anchorage) ซึ่งส่งผลให้การส่งมอบล่าช้า แม้ว่าแนวโน้มคำสั่งซื้อและปริมาณในห่วงโซ่การส่งออก (export pipeline) ยังคงอยู่ในระดับแข็งแกร่ง

สถานการณ์การขนส่งและความแออัดของท่าเรือ จากปริมาณสินค้าข้าวขาวที่ติดตามรวม 89,011 ตัน ในท่าเรือหลักต่างๆ พบว่าประมาณ 82% ยังคงค้างอยู่บริเวณ anchorage สะท้อนถึงภาวะความแออัดและการเคลื่อนตัวของเรือที่ล่าช้า ขณะที่ปริมาณสินค้าที่อยู่ระหว่างการขนถ่าย (berth) หรือได้ส่งออกแล้วมีสัดส่วนค่อนข้างจำกัด แสดงให้เห็นว่ากระบวนการส่งมอบยังไม่สามารถเร่งตัวได้อย่างเต็มที่

บทบาทของท่าเรือหลัก Kakinada Port ยังคงเป็นศูนย์กลางหลักของการส่งออกข้าวขาว โดยมีสัดส่วนปริมาณสินค้าที่รอการขนส่งสูงสุด ท่าเรือดังกล่าวมีการสะสมของข้าวหนึ่งพันธุ์ IR64 (IR64 parboiled rice) ในปริมาณมาก โดยได้รับแรงหนุนจากการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของผู้ส่งออกรายใหญ่ ซึ่งตอกย้ำบทบาทของท่าเรือแห่งนี้ในฐานะศูนย์กลางหลักของการส่งออกข้าวขาวของอินเดีย

ในฝั่งชายฝั่งตะวันตก Kandla Port มีการดำเนินงานในระดับสม่ำเสมอ โดยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกข้าวขาวทั่วไปในรูปแบบบรรจุกระสอบ (bagged cargo) ขณะที่ท่าเรือฝั่งตะวันออก เช่น Dhamra Port และ Kolkata Port มีปริมาณการส่งออกในระดับที่น้อยกว่า แต่ยังคงมีความต่อเนื่อง โดยเน้นไปที่ข้าวหนึ่งเป็นหลัก

สัดส่วนสินค้าที่ค้างอยู่ใน anchorage ในระดับสูง เมื่อเทียบกับปริมาณที่อยู่ระหว่างขนถ่ายหรือส่งออก แล้ว บ่งชี้ว่าเรือขนส่งยังคงอยู่ในภาวะรอคิว ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดด้านโลจิสติกส์ ความแออัดของท่าเรือ หรือพฤติกรรมการจัดซื้อของตลาดปลายทางที่มีความระมัดระวังมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การสะสมของสินค้าจำนวนมากดังกล่าวสะท้อนว่าอุปสงค์พื้นฐาน (underlying demand) ยังคงแข็งแกร่ง โดยเฉพาะจากประเทศผู้นำเข้าในภูมิภาคแอฟริกาและเอเชีย

แนวโน้มระยะสั้น โดยภาพรวม สถานการณ์เรือที่รอขนส่ง (vessel line-up) บ่งชี้ถึงศักยภาพการส่งออกที่ยังคงแข็งแกร่งในระยะใกล้ หากปัญหาความแออัดของท่าเรือคลี่คลาย และประสิทธิภาพการหมุนเวียนเรือ (vessel turnaround) ปรับตัวดีขึ้น การส่งออกข้าวของอินเดียมีแนวโน้มเร่งตัวได้อย่างมีนัยสำคัญในระยะถัดไป

สำนักข่าว Business Line รายงานโดยอ้างอิงจากข้อมูลของกระทรวงการค้าของอินเดีย (the Commerce Ministry) ว่าการส่งออกข้าวของอินเดียในปี 2025–26 ลดลง 7.5% เมื่อเทียบเป็นรายปี โดยมีมูลค่า 11.53 พันล้านดอลลาร์ ซึ่งสะท้อนถึงการส่งออกที่อ่อนแอลงไปยังตลาดหลักในวันออกกลาง เช่น อิหร่าน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย และโอมาน โดยในปี 2024–25 อินเดียส่งออกข้าวมูลค่า 12.5 พันล้านดอลลาร์ไปยังมากกว่า 170 ประเทศ

ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ ที่กำลังดำเนินอยู่โดยเฉพาะความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสหรัฐฯ อิสราเอล และอิหร่านได้ทำให้การไหลของการค้าหยุดชะงัก ความต้องการลดลง และสร้างความไม่แน่นอนทั้งในด้านการขนส่งและการเงินสำหรับผู้ส่งออก

ผลกระทบที่เห็นได้ชัดที่สุดคือในการค้าข้าวบาสมати (Basmati) กับอิหร่าน ซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ที่สุดของอินเดีย ผู้ส่งออกกำลังเผชิญกับความท้าทายที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการชำระเงินล่าช้า การหยุดชะงักในตารางการจัดส่ง และการลดลงของการสั่งซื้อ รายงานระบุว่า ผู้ค่านำเข้าบางรายกำลังประสบปัญหาในการเคารพสัญญาที่มีอยู่หรือในการชำระเงิน ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในกระบวนการส่งออก การส่งออกในเดือนมีนาคมเพียงเดือนเดียวลดลงอย่างมากกว่า 15% ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงผลกระทบโดยตรงจากวิกฤตนี้

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการชะลอตัวในขณะนี้ อินเดียยังคงเป็นผู้เล่นหลักในตลาดข้าวโลก โดยมีพื้นฐานการผลิตที่แข็งแกร่ง การผลิตข้าวประมาณ 150 ล้านตันจากพื้นที่ 47 ล้านเฮกตาร์ รวมถึงผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจากการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีขึ้น การเกษตรที่ทันสมัย และการขยายการชลประทาน ซึ่งยังคงสนับสนุนศักยภาพการส่งออกในระยะยาวของอินเดีย

สำนักข่าว The Hindu Business Line รายงานว่า ผู้ส่งออกข้าวจากรัฐฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh) ของอินเดียได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (Commerce Minister) เพื่อขอให้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา ภายหลังจากที่ประเทศจีนได้ระงับการดำเนินงานของผู้ส่งออกข้าวอินเดียจำนวนสามรายเป็นการชั่วคราว และปฏิเสธการนำเข้าข้าวชนิดไม่ใช่บาสมати (non-basmati) โดยอ้างว่าตรวจพบสารพันธุกรรมดัดแปลง (Genetically Modified Organisms: GMO)

ฝ่ายผู้ส่งออกยืนยันว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่เป็นความจริง โดยอ้างอิงการยืนยันจากสภาวิจัยการเกษตรแห่งอินเดีย (Indian Council of Agricultural Research: ICAR) ซึ่งระบุอย่างชัดเจนว่า อินเดียไม่มีการเพาะปลูกหรือส่งออกข้าวดัดแปลงพันธุกรรมในเชิงพาณิชย์แต่อย่างใด

ข้อพิพาทดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานและการค้าระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ การกักกันสินค้า (shipment detentions) การเปลี่ยนเส้นทางทางการขนส่ง (cargo diversions) การเรียกเก็บค่าปรับการ

ใช้ตู้คอนเทนเนอร์เกินกำหนด (demurrage charges) ตลอดจนความไม่แน่นอนทางการค้าที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งล้วนส่งผลให้ผู้ส่งออกต้องเผชิญกับความเสียหายทางการเงิน

ในบริบทดังกล่าว ภาคอุตสาหกรรมข้าวของอินเดียได้เรียกร้องให้ภาครัฐดำเนินมาตรการเชิงรุกในระดับการทูตกับหน่วยงานศุลกากรของจีน (Chinese customs) พร้อมทั้งเสนอให้มีการกำหนดแนวปฏิบัติด้านการส่งออกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น การยอมรับใบรับรองปลอด GMO ของอินเดีย ณ ท่าเรือต้นทาง (load ports) รวมถึงการผ่อนปรนเงื่อนไขตามสัญญาการค้าชั่วคราว เพื่อคุ้มครองเสถียรภาพของการค้าข้าวระหว่างอินเดีย (India) และจีน (China) ในระยะต่อไป

รายงานจากสำนักข่าว The Hindu Business Line ระบุว่า ผู้ส่งออกข้าวบาสมาติของอินเดียกำลังเรียกร้องให้ภาครัฐเข้าดำเนินมาตรการแทรกแซงอย่างเร่งด่วน ภายหลังจากวิกฤตในภูมิภาคตะวันออกกลางส่งผลให้เกิดการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมความเสี่ยงจากสงคราม (war-risk surcharge) อย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงการเบี่ยงเส้นทางการขนส่งสินค้าและความผันผวนของต้นทุนโลจิสติกส์ที่ยากต่อการคาดการณ์

ผู้ประกอบการส่งออกเปิดเผยว่า ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์อยู่ในช่วง 800 ถึง 6,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยในบางกรณีมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 60-70 ของมูลค่าสินค้า ซึ่งส่งผลให้การส่งออกจำนวนมากขาดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ สายการบินเรือยังได้เปลี่ยนเส้นทางการขนส่งผ่านท่าเรือทางเลือกในอ่าวอาหรับ หรือชะลอการขนส่งตู้สินค้าที่ศูนย์ถ่ายลำ (transshipment hubs) โดยภาระต้นทุนดังกล่าวกลับตกอยู่กับผู้ส่งออก แม้ผู้ส่งออกจะไม่มีอำนาจควบคุมการตัดสินใจเชิงปฏิบัติการเหล่านี้

ผู้ค้ารายย่อยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ โดยต้องเผชิญแรงกดดันทางการเงินอย่างหนัก และในบางกรณีถึงขั้นพิจารณายกเลิกหรือทิ้งสินค้าที่อยู่ระหว่างการขนส่ง

ภาคอุตสาหกรรมได้ออกมาเตือนว่า หากปราศจากมาตรการกำกับดูแลและกลไกคุ้มครองที่เหมาะสม ความไม่แน่นอนของค่าระวางขนส่งที่เพิ่มสูงขึ้นอาจบั่นทอนขีดความสามารถในการแข่งขันของการค้าข้าวบาสมาติของอินเดียในตลาดโลก และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในภาคการส่งออกทางทะเลในระยะยาว

รายงานจากสำนักข่าว Bloomberg ระบุว่าอินเดียเตรียมจัดซื้อปุ๋ยยูเรีย (urea) ปริมาณ 2.5 ล้านตัน ในราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวเมื่อเทียบกับระดับก่อนเกิดความขัดแย้ง อันเป็นผลจากการหยุดชะงักของอุปทานในภูมิภาคตะวันออกกลาง (Middle East) ซึ่งส่งผลให้ภาวะอุปทานในตลาดโลกตึงตัว

ทั้งนี้ บริษัท Indian Potash Limited (Indian Potash Ltd.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจด้านการนำเข้าปุ๋ยของอินเดีย คาดว่าจะสามารถจัดหาปุ๋ยจำนวน 1.5 ล้านตันสำหรับฝั่งชายฝั่งตะวันตกในราคา 935 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และอีก 1 ล้านตันสำหรับฝั่งชายฝั่งตะวันออกในราคา 959 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยระดับราคาดังกล่าวสูงกว่าระดับก่อนเกิดความขัดแย้ง ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 490 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ถึงราว 90%

การปรับตัวขึ้นของราคาครั้งนี้มีสาเหตุหลักจากข้อจำกัดด้านอุปทานที่เกิดขึ้นภายหลังการโจมตีระหว่างสหรัฐฯ และอิสราเอล ต่ออิหร่าน ซึ่งนำไปสู่การหยุดชะงักของเส้นทางขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) อันเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่รองรับการขนส่งยูเรียเกือบ 45% ของอุปทานโลก ส่งผลให้ผู้ผลิตหลายรายในตะวันออกกลางต้องลดกำลังการผลิตจากข้อจำกัดด้านวัตถุดิบ (feedstock) และปัญหาด้านโลจิสติกส์ ซึ่งผลักดันให้ดัชนีราคาปุ๋ยในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

การจัดซื้อดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาสำคัญก่อนฤดูเพาะปลูกมรสุม (monsoon sowing season) ของอินเดีย ซึ่งเป็นช่วงที่ความต้องการใช้ปุ๋ยเพิ่มสูงขึ้นสำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก เช่น ข้าว ข้าวโพด และถั่วเหลือง ทั้งนี้

โครงสร้างการผลิตยูเรียภายในประเทศของอินเดียยังคงพึ่งพาก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก โดยส่วนหนึ่งนำเข้าจาก ตะวันออกกลาง ส่งผลให้อินเดียมีความเปราะบางต่อความผันผวนทางภูมิรัฐศาสตร์ที่กระทบต่อต้นทุนปัจจัยการผลิต

ในปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐของอินเดียกำลังเร่งเจรจากับผู้จัดหาทั่วโลกเพื่อจัดหาปุ๋ยทั้งกลุ่มไนโตรเจน (nitrogen-based fertilizers) และฟอสเฟต (phosphatic fertilizers) โดยตรง เพื่อประกันความเพียงพอของ อุปทานภายในประเทศท่ามกลางภาวะราคาที่ปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม หากสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาค ตะวันออกกลางยืดเยื้อ อาจส่งผลให้ราคาปุ๋ยในตลาดโลกทรงตัวในระดับสูงหรือปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งจะสร้างแรง กดดันต่อภาระงบประมาณด้านเงินอุดหนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และอาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุน และความสามารถในการทำกำไรของภาคเกษตรกรรมในระยะถัดไป

ตามรายงานของสำนักข่าว Bloomberg อินเดียคาดว่าจะนำเข้าปุ๋ยยูเรียประมาณ 6.4 ล้านตัน เพื่อรองรับ ฤดูการเพาะปลูกช่วงมรสุมที่กำลังจะมาถึง โดยปริมาณสำคัญได้มีการจัดหาผ่านกระบวนการประมูลที่เสร็จสิ้นแล้ว และยังมีการจัดซื้อปุ๋ยเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าราคาปุ๋ยยูเรียในตลาดโลกจะปรับตัวเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่า อันเป็นผลจากแรงกดดันในตลาดระหว่าง ประเทศ รัฐบาลอินเดียระบุว่า ปริมาณปุ๋ยที่มีอยู่ในปัจจุบันยังคงสูงกว่าความต้องการตามฤดูกาล โดยได้รับแรง สนับสนุนจากระดับสินค้าคงคลังตั้งต้นที่แข็งแกร่ง การกระจายแหล่งนำเข้าอย่างหลากหลาย และเสถียรภาพของ การผลิตภายในประเทศ

สำหรับฤดูเพาะปลูกฤดูร้อน ความต้องการปุ๋ยรวมคาดว่าจะอยู่ที่ 39.05 ล้านตัน ขณะที่ปริมาณสำรองอยู่ ที่ 19.02 ล้านตัน และจนถึงขณะนี้ยังไม่พบภาวะขาดแคลนแต่อย่างใด โรงงานผลิตปุ๋ยภายในประเทศสามารถ ดำเนินงานได้อย่างราบรื่นมากขึ้น ภายหลังจากปัญหาการจัดหาก๊าซธรรมชาติคลี่คลายลง โดยปัจจุบันได้รับก๊าซ ธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas: LNG) ประมาณ 97% ของความต้องการ

ทั้งนี้ แม้เกษตรกรยังคงได้รับการคุ้มครองจากการตรึงราคาปุ๋ยภายในประเทศให้อยู่ในระดับเดิม แต่ภาระ งบประมาณเงินอุดหนุนปุ๋ยของอินเดียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นราว 20% ในปีงบประมาณ 2027 (Fiscal Year 2027: FY27) หากราคาปุ๋ยในตลาดโลกยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง

รายงานจากสำนักข่าว Reuters ระบุว่า ผลผลิตข้าวสาลีของประเทศอินเดียในปี 2569 (2026) มีแนวโน้ม ปรับลดลงร้อยละ 5-10 เมื่อเทียบกับระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในปีก่อนที่ 117.9 ล้านตัน และอาจต่ำกว่า ประมาณการของภาครัฐที่ 120.21 ล้านตัน

การปรับลดลงของผลผลิตมีสาเหตุหลักจากฝนตกและพายุลูกเห็บที่เกิดขึ้นนอกฤดูกาล (untimely rainfall and hailstorms) ในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยวซึ่งมีความสำคัญต่อผลผลิต ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกในรัฐสำคัญ ได้รับความเสียหาย ได้แก่ รัฐมัธยประเทศ (Madhya Pradesh), รัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh), รัฐปัญจาบ (Punjab), รัฐหaryana (Haryana) และรัฐราชสถาน (Rajasthan) ซึ่งรวมกันคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 80 ของ ผลผลิตข้าวสาลีทั้งประเทศ

แม้ผลผลิตจะมีแนวโน้มลดลง แต่สถานการณ์อุปทานภายในประเทศอินเดียคาดว่าจะไม่ตึงตัวอย่างมี นัยสำคัญ เนื่องจากระดับสต็อกข้าวสาลีของภาครัฐ ณ ต้นเดือนเมษายนอยู่ที่ 21.8 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าระดับสำรอง ขั้นต่ำที่กำหนดถึงประมาณ 3 เท่า ส่งผลให้สามารถรองรับความผันผวนด้านอุปทานและช่วยรักษาเสถียรภาพของ ราคา

สต็อกที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากผลผลิตที่ดีในปีก่อน อาจเอื้อให้รัฐบาลสามารถเพิ่มโควตาการส่งออกได้ โดยล่าสุดอินเดียได้อนุมัติการส่งออกเพิ่มเติมอีก 2.5 ล้านตัน ส่งผลให้โควตาการส่งออกรวมอยู่ที่ 5 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม การจัดซื้อข้าวสาลีโดยหน่วยงานภาครัฐอาจไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ 30.3 ล้านตัน โดยมีการประเมินว่าปริมาณจัดซื้อจริงอาจอยู่ในช่วง 26–28 ล้านตัน ทั้งนี้ การจัดซื้อในช่วงเริ่มต้นดำเนินไปอย่างล่าช้ากว่าที่คาดการณ์ ส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องผ่อนคลายมาตรฐานคุณภาพเพื่อกระตุ้นการรับซื้อ

การจัดซื้อที่ต่ำกว่าคาดอาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานสำหรับโครงการสวัสดิการด้านอาหารของอินเดีย อย่างไรก็ตาม ระดับสต็อกที่ยังคงอยู่ในระดับสูงคาดว่าจะช่วยบรรเทาความเสี่ยงในระยะสั้นได้

รายงานจากสำนักข่าว Bloomberg ระบุว่า การขาดแคลนน้ำมันและการซื้อที่ดินตระหนกได้ทำให้เกิดความปั่นป่วนในบางส่วนของรัฐที่เป็นแหล่งผลิตข้าวสำคัญของอินเดีย เช่น อานธรประเทศ (Andhra Pradesh) และ เตลังคานา (Telangana) หลังจากการล่าช้าของการขนส่งและความกังวลเกี่ยวกับการขึ้นราคาน้ำมันดีเซลและเบนซินที่ใกล้จะเกิดขึ้น ทำให้เกิดการยวของคิวที่ปั้มน้ำมัน

แม้ว่ากระทรวงน้ำมันของอินเดียจะปฏิเสธไม่ให้มีการขึ้นราคาน้ำมันในทันที แต่ความคาดหวังก็ยังคงสูงเนื่องจากผู้กลั่นน้ำมันต้องเผชิญกับความยากลำบากในการรับมือกับราคาน้ำมันดิบที่พุ่งสูงขึ้นจากผลกระทบของสงครามในอิหร่าน

ผู้ซบถบรรทุก ซึ่งขนส่งสินค้าประมาณ 70% ของการขนส่งทั้งหมดในอินเดีย เตือนว่า ราคาดีเซลที่สูงขึ้นอาจทำให้ต้นทุนการขนส่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และทำให้สภาพการทำธุรกิจที่อ่อนแออยู่แล้วแยลง เกษตรกรก็วิตกกังวลเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำมันดีเซลในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว ขณะที่ภาคส่วนอื่นๆ เช่น การทำเหมืองแร่และการผลิตพลังงาน อาจต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่สูงขึ้น

นักวิเคราะห์คาดว่า ราคาน้ำมันอาจจำเป็นต้องเพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาหลายขั้นตอน หากราคาน้ำมันดิบทั่วโลกยังคงสูง ซึ่งอาจกดดันภาวะเงินเฟ้อในเศรษฐกิจโดยรวม

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า อุณหภูมิที่สูงขึ้นอย่างรุนแรงในอินเดียและการคาดการณ์ว่าฝนมรสุมจะตกน้อยกว่าปกติ กำลังก่อให้เกิดความเสี่ยงใหม่เกี่ยวกับเงินเฟ้อในขณะที่ราคาน้ำมันทั่วโลกที่สูงขึ้นทำให้ต้นทุนพลังงานเพิ่มสูงขึ้น

คลื่นความร้อนกำลังผลักดันความต้องการพลังงานไฟฟ้าให้พุ่งสูงขึ้นในระดับที่เป็นสถิติ ขณะที่ปริมาณฝนที่น้อยลงอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มค่าใช้จ่ายในการชลประทาน และผลักดันราคาสินค้าอาหารขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื่องจากอาหารยังคงเป็นสัดส่วนถึง 37% ของตะกร้าเงินเฟ้อในอินเดีย

นักเศรษฐศาสตร์เตือนว่า เงินเฟ้ออาจเพิ่มขึ้นเกินกว่า 5% ในปีงบประมาณนี้หากสภาพอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลงรุนแรงขึ้น โดยรายได้ในชนบทและความต้องการของผู้บริโภคก็มีความเสี่ยงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สต็อกข้าวและข้าวสาลีที่มีอยู่จำนวนมากของอินเดียอาจช่วยบรรเทาผลกระทบจากความช็อกของการจัดหาอาหาร ซึ่งจะจำกัดผลกระทบในกรณีที่ร้ายแรงที่สุดต่อราคาสินค้าหลัก แม้ว่าเงินเฟ้อทางการเกษตรจะเพิ่มขึ้น

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

ตามรายงานของสำนักข่าว Business Recorder ประเทศปากีสถานได้เปิดตัวภารกิจเชิงรุกครั้งสำคัญเพื่อกระจายตลาดการส่งออกข้าว โดยได้ส่งคณะผู้แทนจำนวน 33 คนจากสมาคมผู้ส่งออกข้าว (Rice Exporters Association) เดินทางไปยังประเทศโอมาน และสหรัฐอเมริกา ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานพัฒนาการค้าปากีสถาน (Trade Development Authority of Pakistan: TDAP) และกระทรวงพาณิชย์ (Ministry of Commerce)

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อลดการพึ่งพาตลาดดั้งเดิม โดยมุ่งขยายการจำหน่ายข้าวบาสมати (Basmati) ระดับพรีเมียมและข้าวชนิดไม่ใช่บาสมати (non-Basmati) ไปยังกลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council: GCC) รวมถึงช่องทางค้าปลีกมูลค่าสูงในสหรัฐอเมริกา ผ่านการสร้างความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้นำเข้า การเข้าถึงเครือข่ายค้าปลีก และการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติตามข้อกำหนด

เจ้าหน้าที่ระบุว่ายุทธศาสตร์นี้ต้อยุดจากความแข็งแกร่งของปากีสถาน ในตลาดข้าวบาสมатиของสหภาพยุโรป (European Union: EU) และเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ในช่วงปีการตลาด 2026/27 ที่มุ่งเจาะตลาดใหม่เพิ่มเติม รวมถึงภูมิภาคอเมริกาใต้ โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของภาคการส่งออกข้าวในระยะยาว

ขณะที่สำนักข่าว China Economic Net รายงานว่า การส่งออกข้าวของปากีสถานไปยังประเทศจีนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญถึง 511% ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2026 สะท้อนถึงการยกระดับความสัมพันธ์ทางการค้าในภาคเกษตรกรรมระหว่างสองประเทศ โดยอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Customs of the People's Republic of China: GACC)

ในช่วงสามเดือนแรกของปี 2026 มูลค่าการส่งออกข้าวของปากีสถานไปยังจีนอยู่ที่กว่า 45.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 7.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงเดียวกันของปี 2025 ซึ่งสะท้อนถึงอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นในตลาดจีน (Chinese market) และการเข้าถึงตลาดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นของผู้ส่งออกปากีสถาน

ในหมวดสินค้าสำคัญ การส่งออกข้าวขัดสีบางส่วนหรือขัดสีทั้งหมด (semi or wholly milled rice; commodity code 10063020) มีมูลค่ากว่า 33.60 ล้านดอลลาร์สหรัฐในไตรมาสแรกปี 2026 เทียบกับประมาณ 6 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีก่อนหน้า โดยมีปริมาณการส่งออกอยู่ที่ 92 ล้านกิโลกรัม และราคาเฉลี่ยประมาณ 0.36 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม

ตามข้อมูลของสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) กรุงปักกิ่ง (Beijing) เป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดในหมวดดังกล่าว โดยนำเข้า 79.56 ล้านกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 28.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่มณฑลกว่างตุ้ง (Guangdong Province) อยู่ในลำดับถัดมา ด้วยปริมาณ 7.57 ล้านกิโลกรัม มูลค่า 2.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ยังมีมณฑลสำคัญอื่นๆ ได้แก่ มณฑลเจียงซี (Jiangxi Province) ปริมาณ 2.08 ล้านกิโลกรัม มูลค่า 788,091 ดอลลาร์สหรัฐ, มณฑลหูหนาน (Hunan Province), มณฑลอานฮุย (Anhui Province), มณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Province) และมณฑลหูเป่ย์ (Hubei Province)

ในส่วนของข้าวหัก (broken rice; commodity code 10064080) ก็มีการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน โดยมีมูลค่าการส่งออกเกิน 7.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐในไตรมาสแรกปี 2026 เทียบกับเพียง 216,000 กิโลกรัม มูลค่า 78,000 ดอลลาร์สหรัฐในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ทั้งนี้ปริมาณรวมเพิ่มขึ้นเป็น 24.92 ล้านกิโลกรัม โดยมณฑลกว่างตุ้ง (Guangdong Province) เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุดที่ 20.10 ล้านกิโลกรัม มูลค่า 6.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รองลงมาคือมณฑลซานตง (Shandong Province) และมณฑลเหอหนาน (Henan Province) นอกจากนี้ยังมีการจัดส่งเพิ่มเติมไปยังมณฑลเจียงซี (Jiangxi Province), กวางตุ้ง (Guangdong Province) และเจียงซู (Jiangsu Province) ซึ่งมีมูลค่ารวมหลายล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ ผู้ส่งออกข้าวของปากีสถานระบุว่า การเติบโตอย่างรวดเร็วของการส่งออกมีปัจจัยสนับสนุนจากการพัฒนาคุณภาพข้าวของประเทศ (improved rice quality) ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดจีน (Chinese market) รวมถึงการขยาย “Pakistan Pavilions” ในเมืองสำคัญของจีน (China) และการทำการตลาดเชิงรุกผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มการรับรู้และความต้องการสินค้าอย่างมีนัยสำคัญ
ที่มา *Oryza.com*

บังกลาเทศ

บทความใน The Daily Star ระบุว่า การขยายพื้นที่เพาะปลูกไม่สามารถเป็นทางออกเดียวในการตอบสนองต่อความต้องการข้าวที่เพิ่มขึ้นได้อีกต่อไป แต่ประเทศอย่างบังกลาเทศต้องมุ่งเน้นไปที่การ "เพิ่มผลผลิตอย่างยั่งยืน" ซึ่งหมายถึงการผลิตข้าวมากขึ้นจากพื้นที่เดิมในขณะที่ลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (อุณหภูมิที่สูงขึ้น ฝนที่ไม่แน่นอน น้ำท่วม ความแห้งแล้ง และความเค็ม) กำลังทำให้ผลผลิตลดลงและทรัพยากรดินและน้ำเสื่อมโทรม

หนึ่งในวิธีการที่สำคัญที่ถูกระบุคือการนำพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อสภาพอากาศมาใช้ ซึ่งสามารถทนทานต่อการน้ำท่วม ความแห้งแล้ง และความเค็ม พันธุ์ข้าวเหล่านี้ช่วยทำให้การผลิตข้าวในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงมีความเสถียร และลดความเสี่ยงในการล้มเหลวของผลผลิต ขณะเดียวกัน การบริหารจัดการน้ำอย่างชาญฉลาด โดยเฉพาะเทคนิค Alternate Wetting and Drying (AWD) ซึ่งสามารถลดการใช้น้ำและการปล่อยก๊าซมีเทน (methane) ได้ อย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับการทำนาที่มีน้ำท่วมขัง

บทความยังเน้นย้ำถึงการใช้ เทคนิคการเกษตรที่แม่นยำ โดยการใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสมผ่านการจัดการสารอาหารที่เฉพาะเจาะจงตามพื้นที่ (site-specific nutrient management) และการใช้เครื่องมือเช่น แผนภูมิสีใบข้าว (leaf color charts) ที่ช่วยให้พืชได้รับสารอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียและมลพิษ นอกจากนี้ การจัดการศัตรูพืชแบบบูรณาการ (IPM) ช่วยลดการพึ่งพาฆ่าแมลงที่เป็นอันตราย โดยการใช้นิเวศวิทยาทางชีวภาพและการตรวจสอบอย่างระมัดระวัง ซึ่งจะช่วยปกป้องทั้งระบบนิเวศและสุขภาพมนุษย์

ข้อเสนอสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเพิ่มปริมาณข้าวไม่ได้หมายความว่าต้องปลูกข้าวมากขึ้นเสมอไป แต่สามารถมาจากการลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยว การตากข้าว การจัดเก็บ และการแปรรูปข้าว ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถช่วยลดการสูญเสียข้าวที่ถูกทิ้งไปจำนวนมาก การใช้เครื่องจักร เช่น เครื่องปลูกข้าว และเครื่องเก็บเกี่ยวแบบรวม (combine harvesters) ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและจัดการกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

บทความสรุปว่า อนาคตของการผลิตข้าว อยู่ที่การผสมผสานเทคโนโลยี การใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด และการปรับตัวต่อสภาพอากาศ ด้วยวิธีนี้ ประเทศต่างๆ สามารถเพิ่มผลผลิตในขณะที่รักษาสุขภาพของดิน อนุรักษ์น้ำ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้มั่นใจในความมั่นคงทางอาหารระยะยาวโดยไม่ทำลายทรัพยากรของที่ดิน บทความนี้เขียนโดยอดีตหัวหน้าฝ่ายระบบการเกษตรข้าวของ Bangladesh Rice Research Institute ใน Gazipur
ที่มา *Oryza.com*

แอฟริกาใต้

ตามรายงานของสำนักข่าว News24 อัตราเงินเฟ้อด้านอาหารของแอฟริกาใต้ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำที่ 3.4% ในเดือนมีนาคม 2026 อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากต้นทุนเชื้อเพลิงที่ได้รับแรงกดดันจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง รวมถึงความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ El Niño ที่อาจมีความรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลให้ราคาอาหารปรับตัวสูงขึ้นในช่วงปลายปีนี้

ในปัจจุบัน ราคาธัญพืชหลัก ได้แก่ แป้งข้าวโพด ขนมันปิ้ง พาสตา และข้าว ปรับตัวลดลง 1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้รับแรงหนุนจากผลผลิตธัญพืชและพืชน้ำมันฤดูร้อนที่อยู่ในระดับสูงถึง 20.3 ล้านตัน รวมถึงอุปทานผลไม้ที่มีอยู่อย่างเพียงพอ ข้าวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหมวดธัญพืชโดยรวมกำลังได้รับประโยชน์จากภาวะเงินฝืดในหมวดดังกล่าว ส่งผลให้ภาระค่าใช้จ่ายด้านอาหารของผู้บริโภคลดลงในระยะสั้น

อย่างไรก็ดี ข้าวสาลีกลายเป็นปัจจัยที่น่ากังวลมากขึ้น โดยคาดว่าเกษตรกรจะเพาะปลูกข้าวสาลีในพื้นที่ต่ำที่สุดในรอบ 11 ปี เนื่องจากต้นทุนเชื้อเพลิงและปุ๋ยที่เพิ่มสูงขึ้น นักเศรษฐศาสตร์เตือนว่า แม้ราคาข้าวและธัญพืชจะยังคงมีเสถียรภาพในระยะใกล้ แต่ต้นทุนด้านโลจิสติกส์และปัจจัยการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์เอลนีโญระดับรุนแรง (Super El Niño) ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2026 อาจส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อด้านอาหารโดยรวมปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วง 6-12 เดือนข้างหน้า

ที่มา *Oryza.com*

เบนิน

ตามรายงานของสำนักข่าว S&P Global นโยบายการนำเข้าข้าวฉบับใหม่ของประเทศเบนินมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนทิศทางการไหลเวียนของการค้าข้าวในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะผ่านเมืองโกโตนู (Cotonou) ซึ่งเป็นประตูการค้าสำคัญมาอย่างยาวนานสำหรับข้าวจากอินเดีย และเอเชีย ที่เข้าสู่ภูมิภาคดังกล่าว รวมถึงการส่งต่อไปยังประเทศไนจีเรีย

ภายใต้กฎระเบียบใหม่ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนเมษายน ผู้นำเข้าจะต้องมีสถานประกอบการในเบนินมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านภาษีและศุลกากรอย่างครบถ้วน วางหลักประกันกับคลังของรัฐจำนวน 1 พันล้านฟรังก์ซีเอฟเอ (CFA 1 billion หรือประมาณ 1.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และต้องมีพันธะในการนำเข้าข้าวในปริมาณระหว่าง 50,000-100,000 เมตริกตันต่อเดือน เพื่อให้มีคุณสมบัติได้รับใบอนุญาตรายปี

ผลกระทบที่สำคัญที่สุดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือการรวมศูนย์ของตลาด (market consolidation) โดยผู้ค้ารายย่อยมีแนวโน้มจะถูกกีดกันออกจากตลาด ขณะที่การขนส่งสินค้าเริ่มมีการชะลอหรือเปลี่ยนเส้นทางแล้ว นอกจากนี้ บทบาทของโกโตนู (Cotonou) ในฐานะศูนย์กลางการส่งออกต่อ (re-export hub) ที่มีความยืดหยุ่นอาจลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ในส่วนของผู้ส่งออกอินเดีย ซึ่งในปี 2025 ได้ส่งออกข้าวชนิดไม่ใช่บาสมาติ (non-basmati) ไปยังเบนินในปริมาณประมาณ 1.57 ล้านเมตริกตัน อาจต้องเผชิญกับอุปสงค์ที่ชะลอตัว แรงกดดันด้านราคา และความจำเป็นในการเปลี่ยนเส้นทางการส่งออกไปยังตลาดทางเลือกอื่นในแอฟริกา

สำหรับตลาดข้าวโดยรวม สถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดภาวะอุปทานส่วนเกินในระยะสั้นในอินเดีย อันเนื่องมาจากความล่าช้าในการขนส่งสินค้า ซึ่งอาจส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลง ในขณะเดียวกัน อาจทำให้ความ

พร้อมของสินค้าในเส้นทางการค้าระหว่างเบนิิน และไนจีเรีย ตั้งตัวมากขึ้น หรือเพิ่มความซับซ้อนด้านโลจิสติกส์ หากผู้ประกอบการรายใหญ่เป็นผู้ควบคุมการเข้าถึงตลาดเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาร่วมกับการปรับเปลี่ยนอัตราภาษีล่าสุดของไนจีเรีย แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการค้าข้าวในแอฟริกาตะวันตกกำลังถูกขับเคลื่อนโดยนโยบายภาครัฐมากยิ่งขึ้น และอาจมีความผันผวนสูงขึ้นในระยะข้างหน้า

ที่มา *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 21 เมษายน 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 977,868 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 4.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 940,687 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 130,073 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 35.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 95,721 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 847,795 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 0.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 844,966 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 238,842 ตัน ลดลงประมาณ 31.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 347,751 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 21 เมษายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 35,642 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 21 เมษายน 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 167,674 ตัน เนเธอร์แลนด์ 141,496 ตัน อิตาลี 122,410 ตัน สเปน 118,291 ตัน เยอรมนี 77,009 ตัน โปรตุเกส 59,643 ตัน โปแลนด์ 67,065 ตัน เบลเยียม 53,856 ตัน สาธารณรัฐเชค 36,054 ตัน บัลแกเรีย 26,701 ตัน สวีเดน 23,496 ตัน สโลวาเกีย 17,764 ตัน ลิทัวเนีย 12,255 ตัน เดนมาร์ก 9,507 ตัน ไอร์แลนด์ 7,558 ตัน กรีซ 7,360 ตัน ฮังการี 6,385 ตัน โรมาเนีย 5,057 ตัน ไชปรัส 4,317 ตัน ฟินแลนด์ 4,560 ตัน ออสเตรีย 3,918 ตัน ตัน มอลต้า 2,707 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-19 เมษายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอินเดียจำนวน 74,975 ตัน เพิ่มขึ้น 57.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอูรูกวัย 47,521 ตัน ลดลง 20.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 49,604 ตัน ลดลง 35.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอาร์เจนตินาจำนวน 38,924 ตัน เพิ่มขึ้น 23.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากกายอานาจำนวน 16,360 ตัน ลดลง 46.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากเมียนมา 132,911 ตัน ลดลง 2.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชา 117,345 ตัน ลดลง 29.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 101,120 ตัน เพิ่มขึ้น 20.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 75,802 ตัน ลดลง 36.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 57,181 ตัน ลดลง 24.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 137,711 ตัน ลดลง 52.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากอูรูกวัยจำนวน 18,458 ตัน เพิ่มขึ้น 43.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี

ที่ผ่านมา นำเข้าจากภายนอกจำนวน 10,071 ตัน ลดลง 13.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากไทย จำนวน 9,087 ตัน ลดลง 33.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชาจำนวน 6,860 ตัน ลดลง 57.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 19 เมษายน 2569 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น สเปน 60,726 ตัน เนเธอร์แลนด์ 51,933 ตัน โปรตุเกส 41,708 ตัน อิตาลี 38,051 ตัน เบลเยียม 27,198 ตัน บัลแกเรีย 16,914 ตัน โปแลนด์ 11,042 ตัน ฝรั่งเศส 4,209 ตัน เดนมาร์ก 2,603 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 107,973 ตัน อิตาลี 79,263 ตัน เยอรมนี 48,324 ตัน สเปน 48,741 ตัน โปแลนด์ 47,847 ตัน สวีเดน 23,932 ตัน เบลเยียม 24,111 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 24,694 ตัน ฝรั่งเศส 28,947 ตัน โปรตุเกส 17,207 ตัน สโลวีเนีย (SI) 17,133 ตัน ลิทัวเนีย 15,490 ตัน กรีซ (EL) 8,672 ตัน บัลแกเรีย 8,256 ตัน เดนมาร์ก 7,383 ตัน ฮังการี 6,045 ตัน ฟินแลนด์ 4,379 ตัน ออสเตรีย 4,093 ตัน โรมาเนีย 3,933 ตัน มอลตา 2,647 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 131,085 ตัน สเปน 21,930 ตัน เนเธอร์แลนด์ 19,670 ตัน อิตาลี 10,606 ตัน โปแลนด์ 6,074 ตัน ลิทัวเนีย 4,100 ตัน โปรตุเกส 2,981 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวนั้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 19 เมษายน 2569 เช่น อิตาลี 83,962 ตัน โปรตุเกส 17,753 ตัน สเปน 16,972 ตัน เบลเยียม 15,705 ตัน กรีซ (EL) 13,597 ตัน บัลแกเรีย 8,451 ตัน เนเธอร์แลนด์ 5,390 ตัน ลิทัวเนีย 4,482 ตัน เยอรมนี 2,360 ตัน โปแลนด์ 1,958 ตัน โรมาเนีย 1,913 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 1,569 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 4,560 ตัน สเปน 2,081 ตัน โปรตุเกส 624 ตัน เนเธอร์แลนด์ 502 ตัน กรีซ (EL) 242 ตัน เป็นต้น

ที่มา *Oryza.com*

สหรัฐอเมริกา

อุตสาหกรรมข้าวสหรัฐอเมริกา (U.S. Rice Industry) เรียกร้องให้เร่งดำเนินการตามมาตรา 301 (Section 301) เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าที่ไม่เป็นธรรมในระดับโลก

ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของสหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) นายปีเตอร์ บาคแมนน์ (Peter Bachmann) ระบุว่า สหรัฐอเมริกาควรเดินหน้านักกดดันให้เกิดความเป็นธรรมในระบบการค้าข้าวโลกอย่างต่อเนื่อง โดยเห็นว่าการสืบสวนภายใต้มาตรา 301 (Section 301 investigation) ต่อประเทศคู่ค้าหลายประเทศ เป็นกลไกที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

นายบาคแมนน์ (Bachmann) ให้ความเห็นว่า การสืบสวนดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่ “การกระทำทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม (unfair trade practices)” โดยระบุว่าประเทศต่าง ๆ เช่น อินเดีย, ไทย, เวียดนาม และประเทศอื่นๆ ใช้นโยบายอุดหนุนเกษตรกร (subsidies) ในระดับสูง ซึ่งส่งผลให้สามารถลดราคาสินค้าลงอย่างไม่เป็นธรรมในตลาดโลก

ขณะเดียวกัน สมาชิกสภาองเกรส (Congress) จำนวน 17 คน ได้ส่งจดหมายถึงผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา (United States Trade Representative: USTR) นายเจมสัน เกรียร์ (Jamieson Greer) ในสัปดาห์

นี้ โดยเรียกร้องให้เร่งดำเนินการสอบสวนภายใต้มาตรา 301 (Section 301 investigation) ต่อประเทศคู่ค้าหลายรายอย่างเร่งด่วน ทั้งยังแสดงการสนับสนุนการดำเนินการสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับการอุดหนุนข้าวของอินเดีย (India's rice subsidies) รวมถึงการใช้กลไกข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

นายบาคแมนน์ (Bachmann) ระบุเพิ่มเติมว่า จุดหมายดังกล่าวเป็นการต่อยอดจากถ้อยแถลงของสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (Office of the USTR) เมื่อต้นปีนี้ ซึ่งเคยแสดงความสนใจในการเปิดการสอบสวนภายใต้มาตรา 301 หลายกรณี โดยเห็นว่าพื้นฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ได้ถูกจัดเตรียมไว้แล้วในระดับหนึ่ง

เขายังอ้างถึงรายงานของคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศสหรัฐฯ (United States International Trade Commission: USITC) ที่เผยแพร่ในเดือนมีนาคม 2025 ซึ่งศึกษาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวสหรัฐฯ (U.S. rice industry competitiveness) และชี้ให้เห็นถึงแนวปฏิบัติในต่างประเทศหลายประการที่สร้างความเสียหายเปรียบให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในสหรัฐฯ

ในจดหมายถึงนายเกรียร์ (Greer) กลุ่มสมาชิกสภาkongเกรสยังเตือนว่า หากไม่มีการดำเนินการ อาจนำไปสู่การปิดกิจการของฟาร์มข้าว (farms) และการสูญเสียการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมแปรรูปภายในประเทศ (domestic processing sector)

นายบาคแมนน์ (Bachmann) กล่าวเพิ่มเติมว่า ความเสี่ยงสำคัญคือการสูญเสียโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นของอุตสาหกรรมข้าว (critical infrastructure in the rice industry) โดยมองว่าแนวโน้มการนำเข้าข้าว (imports) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในลักษณะ “เติบโตแบบทวีคูณ” (exponential growth) ซึ่งทุกปีเลวร้ายกว่าปีก่อนหน้า หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย

ทั้งนี้ เขาแสดงความเห็นว่า หากสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) เดินหน้ากระบวนการดังกล่าวในเร็วๆ นี้ อาจใช้เวลาเพียง 4-5 เดือน และอาจนำไปสู่การตัดสินใจด้านภาษีศุลกากร (tariff decisions) ได้ภายในช่วงกลางถึงปลายปี 2026

ที่มา *Oryza.com*